Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Π. Δείας —Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1982—
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 41ος | Ἀθῆναι, 2 Ἰουνίου 1934 | Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 27

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τὸ κεφάλι του τὸ κρατοῦσε ἐπίμονα σκυμένο σὰν νὰ ἤθελε νὰ κρύψῃ τὸ πρόσωπό του.

Ἕνας στρατιώτης τὸν ξεκαπέλλωσε καὶ διὰ τῆς βίας τοῦ σήκωσε τὸ σαγόνι. Τότε τὸ πρόσωπό του, φωτισμένο ἀπὸ τὴν ἀντανάκλασῃ τῆς φωτιᾶς ἐφάνηκε σ' ὅλη τὴν φρικαλέα ἀσχημιά του. Γιατὶ ὁ ἰθαγενὴς αὐτὸς ἦταν ὁ ἴδιος ὁ πρώην δεσμοφύλακας τῶν μικρῶν Ντελαλάντ, ὁ Ἀνναμίτης μὲ τὸ κουτσουρεμένο χέρι, ὁ ἀπαίσιος Σημαδεμμένος.

Κάποιος τοῦ ἔβγαλε τὸ φίμωτρο καὶ ὁ λοχαγός, χωρὶς ἄλλη διαδικασία ἄρχισε νὰ τὸν ἀνακρίνῃ.

— Ποιὸς εἶσαι; Λέγε μου γρήγορα, ἐλεεινέ. Καθὼς βλέπεις σὲ κατάλαβα ἀπὸ τὴν ὄψη σου πὼς εἶσαι λῃστής.

— Δὲν εἶμαι λῃστής, διαμαρτυρήθηκε ὁ αἰχμάλωτος. Μὲ λένε Χόα καὶ εἶμαι καλὸς ἄνθρωπος.

— Τί δουλειὰ κάνεις;

— Γεωργός.

— Ποῦ κατοικεῖς;

— Στὸ Μπάκ-Λάμ, κοντὰ στὸ Πού-Ντοάν.

— Καὶ ποῦ πηγαίνεις;

— Στὸ Πού-Τό.

— Τέτοια ὥρα νύχτα;

— Ὁ δρόμος εἶναι μακρός. Ξεκίνησα ἀπὸ τὸ σπίτι μου τὸ πρωΐ καὶ θὰ κοιμόμουν τὸ βράδυ στὸ δάσος. Γιατί μὲ πιάσανε; Δὲν ἔκανα κανένα κακό.

— Ἔχεις θράσος, βλέπω. Ἄσε τώρα τὰ ψέμματα καὶ ὁμολόγησε πὼς εἶσαι λῃστής.

— Ἐγὼ λῃστής; ὄχι, ὄχι, ποτέ.

— Τότε τί τὸ ἤθελες αὐτὸ τὸ πιστόλι ἀπάνω σου;

— Πρέπει κανεὶς νὰ εἶναι ὠπλισμένος. Μέσα στὴν ἐρημιὰ ποῦ ξέρεις τί μπορεῖ νὰ σοῦ τύχῃ.

— Κι' ἀπὸ πότε οἱ Ἀνναμίτες γεωργοὶ ἔχουν ἐπάνω τους εὐρωπαϊκὰ πιστόλια;

— Αὐτὸ μοῦ τὸ χάρισε ἕνας ἀξιωματικὸς ποὺ μοῦ ἔδειχνε μεγάλη φιλία καὶ ποὺ εἶχε στὸ χέρι του τόσα γαλόνια ὅσα καὶ ἡ ἀφεντιά σας. Μοῦ τὸ ἄφισε γιὰ ἐνθύμιο ὅταν ἔφυγε γιὰ τὴ Γαλλία.

— Πῶς τὸν ἔλεγαν τὸν φίλο σου τὸν ἀξιωματικό;

— Δὲν θυμᾶμαι πιὰ τὸ ὄνομά του.

«—Ἔλεος! ἔκανε ἔξαφνα ὁ ἄθλιος.»
(Σελ. 314, στ. α')

Εἶχε ἕνα λόχο μὲ ντόπιους στρατιῶτες.

— Τί περίεργο νὰ ἔχῃς ξεχάσῃ τὸ ὄνομα τοῦ εὐεργέτη σου. Καὶ ποῦ ὑπηρετοῦσε αὐτὸς ὁ ἀξιωματικός;

— Στὸ Ποὺ-Ντσάν.

Ὁ λοχαγὸς ἔβαλε τὰ γέλια.

—Ἔλα, ἔλα. Στὸ Ποὺ-Ντσὰν δὲν ὑπάρχουν ντόπιοι στρατιῶτες ἀλλὰ μονάχα Γάλλοι. Ὁμολόγησε πὼς ὁ φίλος σου λεγόταν Νγκουγιὲν καὶ πὼς ἀνήκεις στὴ συμμορία του.

— Νκουγιέν;

— Ναί, ὁ Ἄσπρος Λύκος, ἂν σ' ἀρέσει καλύτερα αὐτὸ τ' ὄνομα.

—Ὄχι, ὄχι! διαμαρτυρήθηκε ὁ ἄθλιος. Ὁ Ἄσπρος Λύκος εἶναι ἕνα παλιόσκυλο, ἕνας ἀντάρτης. Δὲν ἔχω φάει ποτὲ τὸ ρύζι του.

— Ἐπιμένεις νὰ ἀρνεῖσαι;

«Ὁ λοχαγὸς ἔτρεξε ἀνήσυχος μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι...»

Ὁ ψευτο Χόα δὲν ἀπάντησε.

— Πρόσεξε. Ἡ ἀστυνομία μας δὲν ἀστειεύεται.

— Τὰ λόγια σου θὰ ἐξελεγχθοῦν εὐθὺς καὶ ἂν εἶναι ὅλα ψέμματα, ὅπως εἶμαι βέβαιος, ξέρεις τί σὲ περιμένει.

—Ἔλεος, ἔκανε ἔξαφνα ὁ ἄθλιος, πέφτοντας στὰ γόνατα.

— Λοιπόν, ἀπάντησε. Εἶσαι ἀντάρτης· ὅταν σὲ συλλάβαμε ἤσουν ὡπλισμένος. Δὲν θἄδινα οὔτε ἕνα δίλεπτο γιὰ τὸ πετσί σου. Ἡ μόνη ἐλπίδα γιὰ νὰ σωθῇς, εἶναι νὰ μαρτυρήσῃς ὅλη τὴν ἀλήθεια.

— Θὰ μιλήσω! Θὰ τὰ φανερώσω ὅλα! φώναξε ὁ αἰχμάλωτος. Τ' ὁρκίζομαι στὸν Τίγρη, τ' ὁρκίζομαι στὸν Δράκοντα, τ' ὁρκίζομαι σὲ ὅ,τι ἱερώτερο ἔχει κάθε Ἀνναμίτης. Κανένα ψέμμα δὲν θὰ βγῇ πιὰ ἀπὸ τὸ στόμα μου, ἂν μοῦ χαρίσετε τὴ ζωή.

Ὁ λοχαγὸς ἔβραζε ἀπὸ μέσα του, ἀλλὰ κράτησε τὴν ἀπάθειά του.

— Λοιπὸν λέγε, εἶπε, ποῦ εἶναι ὁ ἀρχηγός σου;

— Στὸ Ποὺ-Γιὲν Μπίν.

— Τόσο μακρυά; ἀπόρησε ὁ λοχαγός.

Πραγματικὰ αὐτὸ τὸ χωριὸ βρίσκεται δεκκπέντε μίλλια μακρυὰ ἀπὸ τὸ σημεῖο ποὺ εἶχε ἀποβιβασθῆ ἡ συμμορία.

— Εἶναι μακρυά. Μὰ περπατήσαμε χωρὶς νὰ σταθοῦμε πουθενὰ ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ. Σὰν τὰ ζαρκάδια περπατήσαμε.

— Κι' ἐσὺ ἔμεινες πίσω;

—Ὄχι. Ἐμένα μ' ἄφισαν γιὰ ὀπισθοφυλακὴ γιὰ νὰ προσέχω μήπως μᾶς ἔχει παρακολουθήσει κανείς. Αὔριο θὰ πήγαινα νὰ συναντήσω τὸν ἀρχηγό μου. Ἔτυχε νὰ βρεθῶ κοντὰ στὴν κατασκήνωσή σας καὶ ἡ λάμψη τῆς φωτιᾶς σας μοῦ κίνησε τὴν προσοχή. Πλησίασα νὰ ἰδῶ τί τρέχει καὶ ἔπεσα στὰ χέρια σας σὰν βλάκας.

— Αὐτὰ μοῦ φαίνονται σὰν κάπως πιὸ ἀληθινὰ ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς ψευτιὲς ποὺ μοῦ ἀράδιαζες πρίν. Λοιπὸν ὁ Νγκουγιὲν θὰ περάσῃ τὴν νύχτα καὶ τὴν αὐριανὴ ἡμέρα στὸ Ποὺ-Γιὲν-Μπίν;

— Ναί.

— Καὶ θὰ τὸν προλάβουμε; Θὰ μπορέσουμε νὰ τὸν πιάσουμε;

— Ναί, δὲν σᾶς περιμένει. Προτοῦ νὰ πάω ἐγὼ νὰ τὸν συναντήσω δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ ξεκινήσῃ.

— Βλέπω πὼς δὲν βιάζεται. Καὶ ποῦ ἔχει κατασκηνώσει;

— Εἶναι κρυμμένος στὴν παλιὰ παγόδα κοντὰ στὴ γέφυρα τοῦ δρόμου.

— Μαζὶ μέ σένα δὲν εἶχαν μείνει πίσω κι' ἄλλοι πειρατές; Λέγε!

— Ἐδῶ ὄχι. Ἄλλοῦ δὲν ξέρω. Ὁ Νγκουγιὲν εἶναι διαβολάνθρωπος. Βάζει ἀνθρώπους του σ' ὅλους τοὺς δρόμους.

— Δὲν φαντάζεσαι πὼς ἡ ἐξαφάνισή σου θὰ τὸν κάνῃ νὰ χαλάσῃ τὴν κατασκήνωση καὶ νὰ φύγῃ;

— Χμ! Ξέρω γῶ; Ἂν ἀργήσω πολὺ θὰ βάλῃ βέβαια ὑποψίες.

— Λοιπὸν γιὰ τὴν ὥρα νομίζει πὼς βρίσκεται σὲ ἀσφάλεια;

— Καὶ βέβαια. Δὲν τὸ φανταζόταν ποτὲ πὼς ἐσεῖς θὰ εἴχατε εἰδοποιηθεῖ τόσο γρήγορα καὶ πὼς θὰ τοῦ κάνετε τέτοια καταδίωξη. Ποιὸς σᾶς εἰδοποίησε;

— Αὐτὸ δὲν εἶναι δική σου δουλειά. Ἕνα νὰ ξέρῃς: Γνωρίζουμε ὅλα τὰ τελευταῖα του κατορθώματα μὲ τὶς παραμικρὲς λεπτομέρειες. Ὥραῖο ἀρχηγὸ ἔχεις μὰ τὴν ἀλήθεια! Σὲ συγχαίρω!

— Καλύτερα νὰ μὲ κλαῖτε, ἔκανε ὑποκριτικὰ ὁ ἐλεεινός. Δὲν τὸν ξέρετε τὸν Ἄσπρο Λύκο. Νομίζετε πὼς γιὰ τὸ κέφι μας ἔχουμε βγεῖ στὸ κλάρι;

—Καὶ ποιὸς σὲ ὑποχρέωσε.

— Ποιός; Ὁ Νγκουγιέν, ὁ ἴδιος. Σᾶς λέω. Δὲν τὸν ξέρετε. Ἄκουσέ με, μεγάλε ἄσπρε καπετάνιε. Μοῦ ζήτησες νὰ σοῦ φανερώσω ὅλη τὴν ἀλήθεια. Τὴν ἀλήθεια θὰ σοῦ τὴν πῶ χωρὶς νὰ κρύψω ἢ ν' ἀλλάξω τίποτε. Οὔτε Χόα μὲ λένε, οὔτε εἶμαι ἀπὸ τὸ Μπὰκ-Λάμ Μὲ λένε Μπίν, γιὸ τοῦ Μπίν, ἀπὸ τὸ Μπάϊ-Τσὰπ τῆς ἐπαρχίας Μπάο-Λάη.

—Ἔτσι μπράβο! Τώρα μοῦ φαίνεται ποὺ λὲς τὴν ἀλήθεια. Τὸ μόνο στενάχωρο εἶναι πὼς τὸ Μπάϊ-Τσὰπ βρίσκεται στοῦ διαβόλου τὴν ἄκρη καὶ θὰ μᾶς εἶναι κάπως δύσκολο νὰ ἐξακριβώσουμε τὶς πληροφορίες σου.

—Ὄχι, ὄχι, μεγάλε καπετάνιε μου. Δὲν μιλάω πιὰ μὲ γλῶσσα κοραϊκοῦ. Ἀλήθεια λέω. Θὰ σοῦ πῶ πὼς ἔχει τὸ πρᾶγμα. Θὰ σοῦ πῶ γιατὶ ὁ Μπίν, ὁ γιὸς τοῦ Μπίν...

—Ἀπὸ τὸ Μπάϊ-Τσάπ, τῆς ἐπαρχίας τοῦ Μπάο-Λάη, καλά, καλά, αὐτὰ τὰ ξέρουμε. Μὴν πολυλογῆς γιατὶ ἀλλοιῶς δὲν θὰ τελειώσουμε ποτὲ κι' ἐγὼ εἶμαι βιαστικός.

— Νά, λοιπόν, τί θέλω νὰ σᾶς πῶ: Νὰ γιατὶ ἄφησα τὴν τσάπα καὶ πῆρα τὸ ντουφέκι. Εἴμαστε φτωχοί, μεγάλε καπετάνιε. Ὁ πατέρας μου πλήρωνε πολλοὺς φόρους. Τὸ ρύζι ἦταν λίγο, τὸ βώδι μας μᾶς τὄκλεψαν κι' ὁ φορατζῆς ἤθελε νὰ βάλῃ τὸν πατέρα μου φυλακὴ γιατὶ δὲν τὸν πλήρωνε. Πᾶνε πολλὰ φεγγάρια ἀπὸ τότε. Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ Νγκουγιὲν ἔστειλε μερικοὺς ἀνθρώπους του στὸ χωριό μας γιὰ νὰ στρατολογήσῃ ὅσους ἤθελαν νὰ βγοῦνε στὸ κλαρί. Ἤμουν πολὺ νέος, καπετάνιο μου, σχεδὸν παιδί. Τὸ αἷμα μου ἔβραζε καὶ τὰ μυαλά μου δὲν εἶχαν ἀκόμα πήξει. Ξεσηκώθηκα λοιπὸν καὶ πῆγα κι' ἐγὼ μαζὶ μὲ τὸν Νγκουγιέν.

— Καὶ ἀπὸ τότε χτυπᾶς τοὺς φορατζῆδες καὶ γλυτώνεις τοὺς φτωχοὺς ἀπὸ τοὺς φόρους;

—Ἀπὸ τότε, καπετάνιο μου, κρύβουμαι πότε στὴ μιὰ σπηλιὰ καὶ πότε στὴν ἄλλη καὶ τρώω σπαθιὲς καὶ ξύλο. Γιὰ κοίταξε τὰ χέρια μου καὶ τὸ πρόσωπό μου.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΟΔΥΝΗ

Μιὰ παιδούλα, μαζεμένη στὴ γωνιά,
Μια παιδούλα, ποὺ κρυώνει καὶ πεινᾶ,
Σιγοκλαίει, γιὰ τὴν κούκλα ποὺ τῆς [πῆραν,
Κάποια κούκλα ἀπὸ κουρέλια, ἀγαπη- [μένη,
Καὶ τὴ δέσαν σ' ἑνὸς σκύλου τὴν οὐρά!

Μιὰ κουκλίτσα εἶχε κι' αὐτή, ἀπὸ κου- [ρελάκια,
Ποὺ παιδεύτη νὰ τὴ φτιάσῃ μοναχή [της,
Μιὰ κουκλίτσα, ποὺ τὴν ἔσφιγγε στὸ [στῆθος,
Ποὺ τὴ χτένιζε συχνὰ καὶ τῆς μιλοῦσε
Καὶ τὴ δέσαν σ' ἑνὸς σκύλου τὴν οὐρά!

Στὰ κακὰ παιδιά, οἰ τί ἔφταιξε ἡ [φτωχούλα;
Ὤ, δὲν ἔκλαιγε ποτὲ καὶ δὲ μιλοῦσε
Κι' ἂς ἐκρύωνε κι' αὐτή, κι' ἂς ἐπει- [νοῦσε.
Εἶχε μάθει ἀπ' τὴν κυρά της νὰ ὑπο- [μένῃ,
—καὶ τὴ δέσαν σ'ἑνὸς σκύλου τὴν οὐρά!

Μιὰ παιδούλα, ποὺ φορᾶ ποδίτσα μαύρη,
Ποὺ δὲν ἔχει οὔτ' ἀδερφούλα, οὔτε [μαμμά,
Σιγοκλαίει, μαζεμένη στὴ γωνιά,
Γιὰ τὴν κούκλα, ποὺχε φτιάξει μονα- [χή της
Καὶ τὴ δέσαν σ' ἑνὸς σκύλου τὴν οὐρά!

Κ. Π. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

Η ΑΡΓΙΑ

«Ἀργία μήτηρ πάσης κακίας». Αὐτὴ γεννάει ἐξ ἄλλου ἕνα πλῆθος ἀρρώστειες.

«Δὲν ἐργάζομαι ποτέ, ἔλεγε ἕνας τεμπέλης, γιατὶ εἶμαι πάντα ἄρρωστος».

Καὶ κάποιος τοῦ ἀπάντησε:

«Θὰ μιλοῦσες πιὸ σωστὰ ἂν ἔλεγες: Εἶμαι πάντα ἄρρωστος γιατὶ δὲν ἐργάζομαι ποτέ».

(Μετάφραση) ΔΗΜ. ΚΟΚ.

ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Κ'.— *Μιὰ φοβερὴ τιμωρία*

Ἀλλὰ πόνοι τὸν Μπέμπη δὲν τὸν ἔπιαναν. Καὶ σιγὰ-σιγὰ ξέχασε καὶ τὸ γιατρικὸ ποὺ ἤπιε γιὰ γάλα, καὶ τὸ μαρτύριο, ποὺ καθὼς εἶχε πεῖ ἡ κυρὰ-κουμπάρα, τὸν περίμενε. Ξέχασε ἀκόμα καὶ τὶς μέλισσες, ποὺ θὰ εἶχαν φύγει πιὰ ἀπὸ τὴ σάλα τοῦ ἀγρόσπιτου καὶ θὰ εἶχαν γυρίσει στὸ δέντρο τους, νὰ σιγυρίσουν τὴν κουφάλα γιὰ κατοικία.

Ἔτρεχε λοιπὸν ἀμέριμνος ἐδῶ κι' ἐκεῖ, πότε μονάχος του καὶ πότε μὲ τὴ Μπέμπα καὶ τὸν Πετράκη, κι' ἀλευρογύριζε τὸ χτῆμα τῆς κυρὰ-κουμπάρας ὅπου τόσα περίεργα πράγματα εἶχε νὰ ἰδῇ καὶ νά... σκαλίσῃ. Τὸ στάβλο, τὸ λαχανόκηπο, τὸ δεντρόκηπο, τὸ κοττέτσι, τὸ πηγάδι, τὴ στέρνα καὶ ἄλλα πολλά. Φώναζε, ἔκανε παιχνίδια καὶ διασκέδαζε κατευχαριστημένος.

Ἀλλὰ γιὰ κακή του τύχη, ἐκεῖ παρακάτω ἦταν ἕνας παλιός, ἔρημος πύργος, ποὺ οἱ ἐκδρομεῖς θέλησαν νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν. Πῆγαν λοιπὸν ὅλοι, κι' ὁ Μπέμπης, ἐννοεῖται, μαζί τους.

Ὁ πύργος εἶχε ψηλὰ καὶ μιὰ ταράτσα, ὅπου ἀνέβηκαν ἀπὸ μιὰ χαλασμένη πέτρινη σκάλα, γιὰ νὰ θαυμάσουν τὴ θέα. Δίπλα ἦταν ἕνας χοντρὸς τοῖχος μ' ἕνα καγγελόφραχτο παράθυρο.

— Ποῦ βλέπει αὐτὸ τὸ παράθυρο; ρώτησε ὁ Μπέμπης.

Γιὰ νὰ τὸν πειράξῃ, ὁ μπαμπάς του τοῦ εἶπε:

— Βλέπει κάτω στὴν αὐλή, ὅπου ἔχουν φυλακισμένη τὴ βασιλοπούλα τοῦ..., παραμυθιοῦ.

— Θέλω νὰ τὴν ἰδῶ! εἶπε ἀμέσως ὁ Μπέμπης.

—Ἀδύνατο! εἶπε ὁ μπαμπάς. Γιὰ νὰ τὴν ἰδῇς πρέπει νὰ σκύψῃς, καὶ γιὰ νὰ σκύψῃς πρέπει νὰ περάσῃς τὸ κεφάλι σου ἀπ' αὐτὰ τὰ κάγγελα ποῦ δὲν τὸ χωροῦν. Πᾶμε τώρα κάτω· κι' ἂν εἶναι ἀνοιχτὴ ἡ πόρτα τῆς αὐλῆς, βλέπουμε καὶ τὴ βασιλοπούλα.

Οἱ ἄλλοι κατέβηκαν. Ὁ Μπέμπης ποὺ εἶχε τὸ σκοπό του, ἔμεινε στὴν ταράτσα μονάχος.

«Τί μοῦ εἶπε ὁ μπαμπὰς πὼς τὸ κεφάλι μου δὲν χωρεῖ νὰ περάσῃ ἀπ' τὰ κάγγελα; συλλογίσθηκε. Ἐγὼ θὰ τὸ περάσω καὶ θὰ ἰδῶ τὴ βασιλοπούλα πρὶν ἀπὸ τοὺς ἄλλους».

Κι' ἀμέσως σκαρφάλωσε στὸ πλατὺ πεζούλι τοῦ παράθυρου, γονάτισε καὶ πέρασε τὸ κεφάλι του ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ κάγγελα. Μὲ κάποια δυσκολία βέβαια, μὰ τὸ πέρασε. Ἔσκυψε τότε καὶ κοίταξε κάτω. Ναί, ἦταν μιὰ αὐλή, ἀλλοῦ πλακόστρωτη κι' ἀλλοῦ χορταριασμένη. Μὰ οὔτε βασιλοπούλα φυλακισμένη, οὔτε τίποτα.

«Ὁ μπαμπὰς μὲ κορόϊδεψε» συλλογίσθηκε. Κι' ἔκαμε νὰ ξεπεράσῃ τὸ κεφάλι του ἀπ' τὰ κάγγελα γιὰ νὰ κατεβῇ. Μὰ τὸ κεφάλι του δὲν ξεπερνοῦσε. Τοῦ κάκου προσπάθησε, ἀγωνίστηκε, τὸ ἀνέβαζε, τὸ κατέβαζε, τὸ στριφογύριζε: δὲν ἔβγαινε μὲ κανένα τρόπο!

Νὰ φωνάξῃ βοήθεια; ντρεπόταν. Γονατιστὸς ἐκεῖ στὸ πεζούλι, συλλογιζόταν τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ...

Ἄξαφνα, ἄκουσε γύρω του βουὴ κι' αἰσθάνθηκε καυτὰ τσιμπήματα στὸ πρόσωπό του, στὸ λαιμό του, στὰ χέρια του...

Ἦταν οἱ μέλισσες— οἱ ἐκδικητικὲς μέλισσες ποὺ τὸν κυνηγοῦσαν τόσην ὥρα, κι' ἐπιτέλους τὸν βρῆκαν ἐκεῖ καρφωμένο, ἀκίνητο, στὴν ἐξουσία τους! τὸν ἔκαμαν κόκκινο μὲ τὰ κεντριά τους καὶ πέταξαν μακριά.

Τότε ὁ Μπέμπης ἄφησε τὴ ντροπὴ κατὰ μέρος κι' ἄρχισε νὰ ξεφωνίζῃ σὰν τρελλός:

— Βοήθεια!.. βοήθεια!.., Τὸ κεφάλι μου στὰ κάγγελα!.. Οἱ μέλισσες μὲ κέντρισαν!..

Ἄ, νά καὶ τὸ γιατρικὸ τοῦ παππούλη ἄρχισε νὰ κάνῃ τὴν ἐνέργειά

του κι' ὁ Μπέμπης, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς πόνους τῶν κεντριῶν, αἰσθανόταν κι' ἄλλους δυνατοὺς πόνους στὴν κοιλιά. Φαντασθῆτε λίγο τὴ θέση του...

Οἱ ἄλλοι, ποὺ τὸν γύρευαν, ἄκουσαν τὶς φωνές του κι' ἀνέβηκαν τρομαγμένοι στὴν ταράτσα Κλαίγοντας, τσιρίζοντας, ὁ Μπέμπης τοὺς τὰ εἶπε ὅλα. Φυσικά, τὸ πρῶτο ποὺ ἔκαμαν, ἦταν νὰ προσπαθήσουν νὰ ἐλευθερώσουν τὸ κεφάλι ἀπὸ τὰ κάγγελα. Ἀλλὰ ἦταν ἀδύνατο τῶν ἀδυνάτων! Γιατ' εἶχε πριστεῖ κιόλα ἀπὸ τὰ κεντρίσματα τῶν μελισσῶν κι' εἶχε γίνει ἄλλο τόσο!

Εὐτυχῶς εἶχε πάει κι' ὁ θεῖος Μιχάλης μὲ τ'αὐτοκίνητο γιὰ νὰ τοὺς πάρῃ. Ὁ σωφερὲρ ἀνάμεσα στὰ ἐργαλεῖα του, εἶχε καὶ μιὰ μεγάλη λίμα. Μ' αὐτὴν ἄρχισε νὰ λιμάρῃ ἕνα κάγγελο. Ἀλλ' ὡς ποὺ νὰ τὸ κόψῃ σ' ἕνα μέρος, κι' ἔπειτα νὰ τὸ χτυπήσῃ μὲ τὸ σφυρὶ γιὰ νὰ στραβώσῃ λίγο, νἀνοίξῃ, καὶ νὰ χωρέσῃ τὸ κεφάλι τοῦ Μπέμπη, πέρασε μιὰ ὁλάκερη ὥρα. Καὶ μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὸ μαρτύριο τοῦ ἄταχτου παιδιοῦ. Μὰ καὶ μόνο γονατιστὸς κι' ἀκίνητος στὸ πέτρινο πεζούλι ἂν ὑποχρεωνόταν νὰ μείνῃ τόσην ὥρα, θὰ τοῦ ἔφτανε. Βάλτε ὅμως καὶ τοὺς πόνους τῶν κεντριῶν, καὶ τοὺς πόνους τοῦ γιατρικοῦ, καὶ τὴν ἀγωνία...

Τί φοβερή, ἀλήθεια, τιμωρία! Μὰ δὲν τοῦ ἄξιζε;

(Ἀκολουθεῖ) **Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ**

ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ ΜΕ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Ἡ Γιαγιὰ ἑτοιμάστηκε. Νά, δένει καὶ τὸ μαντῆλι τὸ ψιλὸ κάτω ἀπὸ τὸ πηγούνι.

— Φεύγω, Δζαγίκ, ἀκοῦς; Φρόνιμα θὰ κάθεσαι, ἔ! Φωνάζει.

Φρόνιμα; Μὰ γιατί, κάθε πρωὶ ποὺ θὰ φύγῃ ἡ Γιαγιά, πάντα τὸ λέει αὐτό; Δὲν μοιάζει λίγο σὰν μάλωμα; Μήπως κάθε βράδυ ποὺ θὰ γυρίσῃ ἡ Γιαγιὰ ἀπὸ τὸ μεροκάματο, μήπως δὲν τῆς λέει κάθε βράδυ μπράβο;

— Νὰ μὴν παίξω, Γιαγιά; ρωτᾶ ἡ μικρή.

— Νὰ παίξῃς, βέβαια. Ἀλλὰ νὰ μὴν ἀνάψῃς τὸ καμινέτο, οὔτε νὰ σπάσῃς τὸ γυαλὶ τῆς λάμπας. Ἄκουῦς;

Χμμ!.. Καὶ πῶς νὰ τὸ ἀνάψῃ; Ἀφοῦ ἡ Γιαγιὰ τὰ παίρνει τὰ σπίρτα μαζί της; Νὰ γυρέψῃ ἀπ' τὴ γειτονιά; Μὰ τὸ καμινέτο δὲν ἔχει μέσα ποτὲ σπίρτο. Ὅσο γιὰ τὸ γυαλὶ τῆς λάμπας, ἡ λάμπα εἶναι τόσο ψηλά! Ἡ Γιαγιὰ τὴ βάζει πάντα κεῖ πάνω στὸ ράφι. Πολὺ ψηλά. Δὲν τὸ ξεχνᾶ ποτέ.

— Νὰ κάθομαι στὰ σκοτεινά;

—Ὄχι. Θἀρθῶ γρήγορα.

Χμμ!.. Πότε ἦρθε γρήγορα; Ἤρθε καμιὰ φορά;

— Τί θέλεις νὰ σοῦ φέρω! Ρωτᾶ ἡ Γιαγιά, ρίχνοντας καὶ τὸ χοντρὸ σάλι πάνω της.

—Ἄχ! Ξέρεις, Γιαγιά. Τριαντάφυλλα θέλω. Ἐ! Ἂς εἶναι κι' ἄλλα λουλούδια. Λουλούδια θέλω.

Χμμ!.. Γελᾶ ἡ Γιαγιά.

— Καλά, καλά, λέει. Θὰ σοῦ φέρω λουλούδια.

Ἀκοῦς ἐκεῖ, καλέ, τί παράξενο κορίτσι εἶν' αὐτό; Νὰ μὴ θέλῃ καμιὰ μέντα, κανένα παστέλι, τίποτα λεμπλεμπιά, μόνο λουλούδια; Χαμογελᾶ ἡ Γιαγιά. Τυλίγεται καλὰ καὶ φεύγει.

Περπατᾶ σιγά. Χτὲς ἔδρεξε. Ἐδῶ στὸ συνοικισμὸ δρόμους δὲν ἔχει. Ὅλο λάκκοι μὲ νερά. Ἂν γλυστρήσῃ κανείς, ξέγραφτο τὸ μεροκάματο. Κι' αὐτὸ σοῦ θέλει τριαντάφυλλα, λέει. Χμμ... Συλλογίζεται ἡ γρηὰ Τακοή.

— Ναί, ἀλήθεια.. Ἔχτὲς ἔδρεξε κι' ἔδρεξε δυνατά. Ἄχ! Τόσο πολὺ βροχή, πρώτη της φορὰ ἔβλεπε ἡ Δζαγίκ. Τόσο νερὸ ποῦ τὸ κρύβει ὁ Θεός; Ὅλον τὸν οὐρανὸ θὰ τὸν ἔχῃ γεμάτον. Ἔτσι φαίνεται. Χτὲς ἦταν φόβος. Ὅμως τώρα, ἂν ἔχῃ λακκοῦβες, τί καλά! Πόσες βαρκοῦλες θὰ ρίξῃ μέσα ἡ Δζαγίκ! Αὐτὸ συλλογίζεται καὶ πετάγεται ἀπὸ τὸ στρῶμα. Κοιτᾶ ἀπὸ τὸ τζάμι. Θεέ μου! Τί ὡραῖα! Πόσες λακκοῦβες καὶ τί μεγάλες! Τί βαθειές! Θάλασσες σωστές.

Θάλασσες σωστές! Πῶς νὰ περπατήσῃ ἡ καϊμένη ἡ γρηὰ Τακοή;

— Θεέ μου, Θεέ μου! Δὲν τοὺς ἔχεις στὰ τεφτέρια σου τοὺς φτωχούς, φαίνεται, ἡμαρτόν Σε. Μᾶς κάνανε καὶ μᾶς παράγκες. Συνοικισμὸς ἀρμενικός. Μὴ δὲν εἴμαστε καὶ μεῖς ἄνθρωποι; Ὁλόκληρη μιὰ πόλη, μιὰ κοτζὰμ Σαλονίκη, ἐδῶ βρέθηκε νὰ χτίσουνε γιὰ μᾶς;

Ὅλο πίκρα στάζει τὸ χεῖλι τῆς Γιαγιᾶς.

Γρήγορα τρώει ἡ Δζαγίκ τὸ ψωμί της. Γρήγορα. Τυλίγει τὸ χαλβᾶ σ' ἕνα χαρτί, τὸν χώνει στὴν τσέπη κι' ἔξω. Εἶναι πολὺ χαρούμενη. Πρέπει νὰ βρῇ τὴ θάλασσα, τὴν πιὸ μεγάλη. Τὴν πιὸ βαθειά! Θὰ τὴν δείξῃ στὴν παρέα της. Κανεὶς ὅμως δὲ φαίνεται. Τί; Κοιμοῦνται ἀκόμα;

Ἄργησε, ἄργησε ἡ γρηὰ Τακοή. Ἔτσι φαίνεται. Ὅλοι εἶναι στὸ δρόμο. Πότε θἀνάψῃ τὸ καζάνι, πότε θὰ διαλέξῃ τὰ ροῦχα; Αὐτοὶ ἔχουν πολλά. Θὰ βραδυάσῃ πάλι. Οὔ! Εἶναι κι' οἱ λακκοῦβες! Τόσο μεγάλες! Σὲ κάνουν καὶ τριγυρνᾶς στὸ ἴδιο μέρος. Βιάζεται ἡ γρηὰ Τακοή, βιάζεται.

Ὅλη τὴν ἡμέρα, ἄχ! πῶς ἔπαιξε ἡ Δζαγίκ! Οἱ βάρκες φεύγανε μιὰ χαρά. Τί καλὸ ἀεράκι φυσοῦσε! Εἶναι γιατὶ καλοκαίριασε. Ἔτσι εἶπε ὁ Σαπὼρ ποὺ ὅλα τὰ ἤξερε, γιατὶ πήγαινε στὸ σχολεῖο. Ἔε, πῶς τρέχανε οἱ βάρκες! Μεγάλα ταξίδια κάνανε. Μιὰ μάλιστα πῆγε τόσο μακριά, οὔ!.. στὴν Ἀμερική. Στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς λακκούβας, πέρα, χώθηκε σ' ἕνα ἄνοιγμα σὰν καμωμένο ἐπίτηδες. Αὐτοῦ ἦταν ὁ κόλπος τῆς Ἀμερικῆς. Ἔτσι εἶπε ὁ Σαπώρ. Λοιπὸν οἱ βάρκες τρέχανε ἀκούραστα ὅλη μέρα, ἀπὸ τὴ Σαλονίκη βρίσκονταν στὸν Πειραιᾶ κι' ἀπ' τὸν Πειραιᾶ στὴν Κίνα, ὡς ποὺ νὰ πῇς ἀλεῦρι. Μιὰ βάρκα ὅμως πῆγε στοὺς ἄγριους. Ἐκεῖ βυθίστηκε. Ποιὸς τῆς φταίει; Ὁποιος θέλει τὰ πολλά, χάνει καὶ τὰ λίγα, εἶπε ὁ Σαπώρ. Ἀφοῦ τὴ στείλανε ἴσα πέρα στὸ Παρίσι, αὐτὴ ἔστριψε γιὰ τοὺς ἄγριους. Νὰ δῇ τὰ παράξενα τῆς γῆς. Τὴν ἔπαθε. Καλὰ νὰ τὰ πάθῃ.

Ὅταν βασίλεψε ὁ ἥλιος, οἱ μανάδες πήραν τὰ παιδιά τους μέσα στὶς παράγκες.

— Δὲν εἶν' ἀκόμα καλοκαῖρι. Θὰ κρυώσετε, εἶπε ἡ Μητέρα τῆς Ἀρεβέλκ, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ μαζευτῇ ἀπὸ κεῖνη τὴν ὥρα.

Ἡ Δζαγίκ ἔμεινε μονάχη, ὅπως δὰ κάθε βράδυ. Τράβηξε ἴσα στὴν παράγκα της καὶ τότε κατάλαβε πόσο πολὺ πεινοῦσε. Μὰ τὸ πρωὶ εἶχε φάγει ὅλο της τὸ ψωμί. Στὴν τσέπη της δὲν ὑπῆρχε! ἄχ καθόλου χαλβάς. Τώρα θυμᾶται. Τὸ χαρτὶ τὸ εἶχε κάνει βαρκούλα, ἀφοῦ πρῶτα τὄγλυψε καλὰ-καλά. Ἦταν αὐτὴ ἡ βάρκα ποὺ βούλιαξε στοὺς ἄγριους. Καλὰ νὰ πάθῃ.

Ἀ! Τώρα θἀρθῇ ἡ Γιαγιά. Θὰ φέρῃ τὰ τριαντάφυλλα καὶ ψωμὶ καὶ χαλβὰ καὶ αὐγὰ καὶ φαγάκι. Πῶς! Πολλὲς φορὲς φέρνει φαγητό. Κρέας. Τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς κρέας φέρνει. Γιατὶ πάντα κρέας τρῶνε οἱ πλούσιες κυρίες ὅπου δουλεύει ἡ Γιαγιά. Τὸ ἔχει τυλιγμένο σ' ἕνα χαρτάκι, ὕστερα σὲ μιὰ ἐφημερίδα κι' ὕστερα στὸ μαντῆλι της. Μὰ τί χαρὰ ὅταν φέρνει λουλούδια ἡ Γιαγιά! Τριαντάφυλλα! Πῶς ὁμορφαίνει ἡ κάμαρα!

Ἡ Δζαγίκ τὰ βάζει στὸ ποτήρι καὶ καθεμέρα ἀλλάζει τὸ νερό. Τὴ νύχτα τὰ βγάζει ἔξω στὸν ἀέρα, γιὰ

νὰ τοὺς δώσῃ δροσιά. Τὸ μεσημέρι τὰ ραντίζει, πάλι γιὰ νὰ τοὺς δώσῃ δροσιά. Κι' ὅταν πηγαίνει νὰ παίξῃ, δὲν τ' ἀφήνει μόνα τους μέσα στὴν παράγκα. Ὄχι. Τὰ παίρνει μαζί της, ὕστερα τὰ τοποθετεῖ στὴν πόρτα, στὴ γωνιὰ καὶ τὰ κρύβει πίσω ἀπὸ τὴ σπασμένη γλάστρα, μήν τὰ φάει καμμιὰ περαστικὴ κατσίκα.

Κι' ὅμως! Μαραίνονται σιγὰ σιγὰ τὰ τριατάφυλλα. Παρ' ὅλ' αὐτά. Πόσο θλίβεται τότε ἡ μικρούλα Δζαγίκ! Πέφτουν τὰ φύλλα ἕνα ἕνα. Κρῖμα! Ὡς ποὺ μένει μονάχα τὸ κοτσάνι. Τί κρῖμα!

Ἡ Δζαγίκ θέλει κι' αὐτὴ νὰ γίνῃ μιὰ πλούσια κυρία σὰν μεγαλώσῃ. Τί ταιαντάφυλλα θὰ ἔχῃ τότε! Τί λουλούδια! Ὅλο τὸ σπίτι θὰ εἶναι γεμάτο. Κάθε μέρα. Καὶ κάθε μέρα θὰ φορῇ τὸ καλό της τὸ φουστάνι. Θὰ πηγαίνῃ ἀπὸ κάμαρα σὲ κάμαρα καὶ θὰ τὰ μυρίζῃ ὅλα τὰ λουλούδια μὲ τὴ σειρά. Θὰ τὰ φιλῇ καὶ θὰ λέῃ!

—Ἀ! Τί ὡραῖα ποὺ μυρίζεις! Μάτς!

—Ἄχ! Τί ὡραῖα ποὺ μυρίζεις! Μούτς!

— Εἶσαι τὸ πιὸ ὡραῖο τριαντάφυλλο μέσα στὴ Σαλονίκη, Μάτς!

— Εἶσαι τὸ πιὸ ὡραῖο τριαντάφυλλο μέσα στὴ Σαλονίκη. Μούτς!

Δὲ θὰ μένῃ κανένα παραπονεμένο. Στὸ κεφάλι της ἡ Δζαγίκ θὰ φορῇ ἕνα τριαντάφυλλο κόκκινο. Ὄχι. Καλύτερα δυὸ τριαντάφυλλα. Ἕν' ἀπὸ δῶ, ἕν' ἀπὸ κεῖ. Μὲ μεγάλα κοτσάνια. Κι' ὅλες οἱ ὑπηρέτριες τὸ ἴδιο. Θὰ ἔχουν τριαντάφυλλα στὸ κεφάλι. Καλὲ θὰ ἔχῃ παντοῦ λουλούδια. Παντοῦ. Παντοῦ. Ὄχι μόνο μέσα στὰ ποτήρια καὶ μέσα στὰ κανάτια. Θὰ ἔχῃ καὶ μέσα στὴν κουζίνα καὶ μέσα στοὺς τεντζερέδες καὶ μέσα στὸ γουδί!

Ὅμως ἡ Γιαγιὰ ἄργησε. Νύχτωσε πιὰ κι' ἡ Δζαγίκ νυστάζει. Τὰ μάτια της κλείνουν. Θὰ τὴν προφτάσῃ ἄραγε ἡ Γιαγιὰ ξυπνητή;

Αὐτὸ συλλογίζεται καὶ ἡ γρηὰ Τακοή. Χμμ!.. Σὰν πολὺ ἄργησε. Καὶ τὸ τραμ σὰν νὰ πηγαίνῃ πολὺ σιγὰ σήμερα. Πολὺ σιγὰ καὶ ὅλο στέκεται. Ἀπὸ τὸ τέρμα τώρα, πόσος δρόμος πάλι ὡς τὸ συνοικισμό! Ἡμαρτόν Σε, Θεέ μου, ποῦ μᾶς ἔρριξες! συλλογίζεται ἡ γρηὰ Τακοή. Καὶ τὸ λεωφορεῖο εἶναι τρεῖς δραχμὲς ἀπὸ δῶ στὸ σπίτι. Δίνονται οἱ τρεῖς δραχμές;

Ὄχι. Δὲν δίνονται.

Ἔτσι ἡ γρηὰ Τακοὴ δὲν τὴν πρόφθασε τὴ μικρούλα ξυπνητή. Κοιμότανε, καθισμένη μπροστὰ στὸ τραπέζι κι' ἔχοντας τὸ κεφάλι στὰ χέρια.

Ἔλαφρὰ τὴν ἔσπρωξε ἡ Γιαγιά.

Τὴν ἔσπρωξε ξανὰ καὶ ξανά. Τὴ φώναξε μὲ τ' ὄνομά της. Μὰ τὸ κοριτσάκι δὲν ξυπνοῦσε καὶ ἡ Γιαγιὰ στενοχωριόταν.

Ἄχ! Γιαγιὰ Τακοή! Ἂν ἤξερες ποὺ βρίσκεται τώρα ἡ μικρούλα Δζαγίκ!

Μέσα σὲ μιὰ μεγάλη βάρκα, γεμάτη τριαντάφυλλα. Τὸ φουστάνι της εἶναι ἀπὸ λουλούδια κι' αὐτό, τὰ κουπιὰ εἶναι δυὸ μεγάλα τριαντάφυλλα, κόκκινα. Ἕν' ἀπὸ δῶ, ἕν' ἀπὸ κεῖ, μὲ μεγάλα κοτσάνια. Καὶ τραγουδοῦν τὰ τριαντάφυλλα. Λένε ἀπὸ κεῖνα τὰ ὡραῖα τραγούδια, ποὺ ξέρει ὁ Σαπώρ. Ἄχ! Καὶ τραγουδοῦν τόσο γλυκά, ἀπαράλλακτα ὅπως ὁ Σαπώρ.

Ἡ βάρκα φεύγει ἀπαλά, τρέχει πάνω στὸ κῦμα. Μὰ προσοχή! Δὲν πρέπει νὰ φτάσῃ στοὺς ἄγριους. Ὄχι.

Ἄχ! Γιαγιὰ Τακοή. Σώπα! Μὴν τὴ φωνάζεις. Πάρτην καλλίτερ' ἀγκαλιά, σιγὰ-σιγά, τὴ μικρούλα καὶ βάλτην ἀπαλὰ στὸ στρωματάκι. Θυμήσου πῶς τὴ λένε Δζαγίκ. Λουλούδι. Πιάστην ἤρεμα, ὅπως πιάνεις στὴν πλύση τὰ δαντελλωτὰ μετάξινα ἀσπρόρρουχα. Καὶ πρόσεξε πολύ, Γιαγιά. Πρόσεξε μὴν ξεφυλλιστοῦν τὰ τριαντάφυλλα.

ΙΡΣΙΗ

ΓΚΙΟΥΛΑ Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ πλησίασε καὶ ὁ ἄνθρωπος. Ἦταν ὁ τοῦρκος φύλακας τοῦ κάμπου, καὶ ἐπειδὴ εἶδε τὴ μικρὴ νὰ τρέχῃ τόσο βιαστικά, νόμισε ὅτι εἶχε κλέψει κριθάρι. Ἀμέσως ἅρπαξε τὸ δέμα τῆς Γκιούλας τὸ ψηλάφισε λίγο μὲ τὰ χέρια του καὶ εἶπε πάλι:

«Ἐσύ 'σαι, αἴ, ποὺ μοῦ κλέβεις κάθε βράδυ τὸ κριθάρι; Τώρα θὰ σὲ διορθώσω».

«Δὲν εἶναι κριθάρι, εἶπε φοβισμένη ἡ Γκιούλα, ἀλήθεια σοῦ λέγω, δὲν εἶναι κριθάρι. Εἶναι τὸ χορτάρι ποὺ μάζεψα γιὰ νὰ γιατρέψω τὴ Ντουντοῦ μας».

Ὁ φύλακας δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστέψῃ.

Ψηλάφισε πάλι μὲ τὰ χέρια του τὸ δέμα, καὶ ἐπειδὴ τὰ ξερὰ καλάμια τοῦ χόρτου ἔμοιαζαν σὰν ἄχυρα κριθαριοῦ, φώναξε ὠργισμένος.

«Ἐμένα θὰ γελάσῃς; αἴ;»

«Ἄναψε κανένα σπίρτο ἂν ἔχῃς, νὰ δῇς καλύτερα» εἶπε ἡ κατσιβέλα.

Ὁ φύλακας ἔβγαλε ἕνα κουτὶ ἀπὸ τὴν τσέπη του, ἐνῶ ὁ σκύλος εἶχε ἡσυχάσει καὶ περίμενε τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἄναψε ἕνα σπίρτο, τὸ πλησίασε στὸ δέμα ποὺ εἶχε ἀκουμπήσει καταγῆς, παρατήρησε τὰ χόρτα μὲ προσοχή, καὶ ἀφοῦ κατάλαβε πῶς δὲν ἦταν κριθάρι, ἡσύχασε καὶ τῆς εἶπε:

«Καλὰ λές, μικρούλα, δὲν εἶναι κριθάρι», εἶπε μὲ γλυκὸ τόνο στὴ φωνή. Καὶ δὲ μοῦ λές, τί θὰ κάνῃς αὐτὰ τὰ ἀγριόχορτα;

«Εἶναι ἄρρωστη ἡ Ντουντού, ἡ ἀρκούδα μας, καὶ θὰ τῆς τὰ δώσω νὰ τὰ φάγῃ, γιὰ νὰ γίνῃ καλὰ» εἶπε ἡ Γκιούλα μὲ λυπημένη φωνή.

Ὁ φύλακας ἐγέλασε τώρα μὲ μεγάλη καλοσύνη.

«Καλά, καλά, περαστικά της λοιπὸν τῆς Ντουντούς σας, κι' ἄλλη φορὰ νὰ μὴν ἔρχεσαι νύχτα ὁλομόναχη ἐδῶ, γιατὶ κι' ἄλλος μπορεῖ νὰ σὲ πάρῃ γιὰ κλέφτρα».

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τῆς ἔδεσε πάλι τὸ δέμα της, ἔπιασε τὸ σκύλο του καὶ ἡ Γκιούλα τράβηξε τὸ δρόμο της.

Εἶχε χάσει ὥρα μὲ ὅλες αὐτὲς τὶς ὁμιλίες, καὶ γιὰ νὰ κερδίσῃ ὅσον καιρὸ εἶχε χάσει, ἔτρεχε τώρα ἀκόμα περισσότερο.

Τώρα πλησιάζει νὰ ξημερώσῃ, καὶ ἡ Γκιούλα τρέχει πιὸ πολὺ μὲ τὸ πολύτιμο φορτίο της.

Ἔφεγγε πιά, ὅταν ἔφτασε στὸ Κατσιβελοχῶρι.

Ὁ πατέρας της, ποὺ ξύπνησε ἀπ' τὰ ξημερώματα μὲ τὴν ἀνησυχία γιὰ τὴν ἀρρώστια τῆς Ντουντούς, ζητοῦσε παντοῦ τὴ Γκιούλα καὶ δὲν τὴν εὕρισκε.

Ἀπελπισμένος ἔτρεξε στὶς γειτονικὲς παράγκες, νὰ ρωτήσῃ μήπως τὴν εἶχε ἰδῇ κανείς.

Ὅλοι οἱ κατσίβελοι καὶ κατσιβέλες σηκώθηκαν στὸ πόδι· κανεὶς δὲν εἶχε ἰδεῖ τὴ Γκιούλα.

Ὁ Καραμπάσης χτυποῦσε τὸ κεφάλι του:

«Δὲ μὲ φτάνει ποὺ χάνω τὴν ἀρκούδα μου, νὰ χάσω τώρα καὶ τὴ Γκιούλα τὴ μόνη μου παρηγοριά!» ἔλεγε.

Κανεὶς δὲ σκέφθηκε πῶς ἦταν δυνατὸ νὰ πάγῃ ἡ μικρὴ μονάχη τόσο μακριὰ γιὰ νἄβρῃ τὰ χόρτα.

Ἀξαφνα τὴν εἶδαν ζωηρὴ καὶ πηδηχτὴ νὰ ἔρχεται τὸν κατήφορο, κατὰ τὸ χωριό, μὲ τὸ δέμα στὸν ὦμο.

«Ποῦ ἤσουν, παληοκόριτσο; τῆς φωνάζει ὁ ἀρκουδιάρης, ἔφαγα τὸν κόσμο νὰ σὲ γυρεύω».

Ἡ Γκιούλα ἀντὶ νὰ ἀπαντήσῃ ἀμέσως, μὲ ἀγωνία ρωτᾶ.

«Πῶς εἶναι ἡ Ντουντοῦ μας; Εἶναι ζωντανή; Ἐγὼ πῆγα στὸν Κεατχανὲ νἄβρω τὸ γιατρικό της».

Καὶ ἔρριξε κάτω τὸ δέμα μὲ τὰ χόρτα. Οἱ κατσίβελοι ἔβαλαν τὶς φωνές. Ὅλοι ἐθαύμαζαν γι' αὐτὸ τὸ κίνημα τῆς Γκιούλας γιατί, ἂν καὶ ὅλα τὰ παιδιά τους ἦταν μαθημένα νὰ βγαίνουν ἔξω μοναχὰ τὴ νύχτα, κανεὶς ὅμως δὲ θὰ πίστευε πὼς θὰ εἶχε τὸ θάρρος ἕνα τόσο μικρὸ κοριτσάκι, νὰ πάγῃ ὁλομόναχο τόσο μακρυὰ στὴν ἐρημιὰ γιὰ νὰ συνάξῃ χόρτα τὴ νύχτα.

«Μουρσικανῆ ρακλῆ!» ἔλεγαν «μουρσικανῆ ρακλῆ!» δηλαδὴ «ἀνδρεῖο κορίτσι!»

Ἡ Ντουντοῦ ρουχάλιζε βαρειά, βαρειὰ σὰν νὰ ψυχομαχοῦσε.

«Θαρρῶ πὼς χαμένος ὁ κόπος σου μικρούλα, εἶπεν ὁ γέρος ποὺ τοὺς συμβούλεψε αὐτὸ τὸ γιατρικό. «Εἶναι πολὺ ἀργὰ πιά», εἶπε φέρνοντας λίγα χόρτα στὸ ρύγχος τῆς ἀρκούδας.

Περίεργο ὅμως! Μόλις ἡ μυρωδιὰ τῶν χόρτων ἦλθε στὴ μύτη της, μιὰ μυρωδιὰ στυφὴ καὶ ἄνοστη, τὰ κλειστὰ μάτια τῆς Ντουντοῦς μισοάνοιξαν, καὶ κίνησε λίγο τὸ κεφάλι.

Μὲ πολλὴν ἐπιτηδειότητα ὁ γέρος τῆς ἄνοιξε τὸ στόμα, ἔχωσε μιὰ φούχτα χόρτα καὶ περίμενε τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἡ Ντουντοῦ ἄρχισε νὰ τὰ μασσᾶ σιγὰ-σιγὰ καὶ νὰ τὰ καταπίνῃ.

Ἡ Γκιούλα πηδοῦσε ἀπὸ τὴ χαρά της.

Ὅλοι οἱ κατσίβελοι εἶχαν σχηματισμένο κύκλο γύρω ἀπ' τὴν ἄρρωστη ἀρκούδα.

Σιγὰ-σιγὰ τὸ ζῶο ἄρχισε νὰ σηκώνῃ τὸ κεφάλι. Τώρα σὰν νὰ σηκωνόταν ἀπὸ βαθὺν ὕπνο, ἔρριχνε βλέμματα περίεργα τριγύρω του.

Ἡ Γκιούλα ἄρχισε πάλι τὰ τρυφερά της χάδια.

«Ριτσινιέ μο σουκαρῆ! ριτσινιέ μο ντουκανῆ!»

«Σήκωσε τ' αὐτιά σου Ντουντοῦ μου, τῆς ἔλεγε ἔπειτα. Σήκω στὰ πόδια σου νὰ δοῦμε πῶς περπατεῖς».

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ ἡ Ντουντοῦ σηκώθηκε ἀληθινὰ στὰ πόδια της, χωρὶς νὰ τρέμῃ καὶ ἄρχισε νὰ περπατῇ.

Τὴν ἴδια μέρα ὁ ἀρκουδιάρης πῆρε πάλι τὴν ἀρκοῦδα του καὶ γύρισε τὶς συνοικίες τῆς Πόλης.

Ἡ Ντουντού, ζωηρὴ καὶ δυνατή, ἔκανε χίλια δυὸ καμώματα καὶ παιχνίδια. Ἀπ' ἐκείνην τὴν ἡμέρα πιὰ ὁ ἀρκουδιάρης Καραμπάσης ἔβαλε γνώση. Θυμότανε τὴν ἀπελπισία του γιὰ τὴν ἀρρώστια τῆς Ντουντοῦς καὶ δὲν τὴ χτυποῦσε ποτὲ πιά. Καὶ ἡ Γκιούλα ἦταν ἀκόμα πιὸ χαρούμενη ἀπὸ πρίν.

Καὶ ὅταν ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ πάρῃ ὁ Καραμπάσης τὴν ἀρκοῦδα καὶ τὴν Γκιούλα του καὶ τὸ τσαντῆρι του καὶ τὸ ντέφι του καὶ τὸ ραβδί του, κι' ὅσα κουρέλια εἶχαν, καὶ νὰ τραβήξῃ κατὰ τῆς Θράκης τὰ χωριά, ὅλοι ὅσοι μένανε στὸ Κατσιβελοχῶρι, βγῆκαν στὶς πόρτες τους νὰ τὸν ἰδοῦν καὶ τοῦ φώναζαν:

«Καλότυχε Καραμπάση, ποὺ ἔχεις τέτοια κόρη!»

(Ἀπὸ τὸ βιβλίο «Μῦθοι καὶ Διηγήματα»)

ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἦταν ἕνα κανελλὶ μοσχάρι, μικρόσωμο, ἡλικίας δέκα ὡς δώδεκα μηνῶν. Ἄγριο ὅμως ἢ ἥμερο; Ζήτημα.

Ἀποφάσισαν νὰ τὸ ἀφήσουν ἐκεῖ, γιὰ νὰ τὸ γδάρουν στὸ γυρισμὸ καὶ νὰ τὸ ἑτοιμάσουν γιὰ τὸ γεῦμα, κι' ἐξακολούθησαν νὰνεβαίνουν. Σὲ λίγο, τὰ χόρτα κι' οἱ θάμνοι ὁποχώρησαν μπροστὰ σ' ἕνα ἔδαφος ὅλο χαλίκια, ξερὸ κι' εὐκολοδιάβατο. Μετὰ μισὴ ὥρα ἔφθασαν στὴν κορυφή. Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει καὶ μαῦρες σκιὲς ἐγέμιζαν τώρα τὰ κοιλώματα τῶν ὑψωμάτων. Ἀλλὰ ὁ οὐρανὸς εἶχ' αἰθριάσει ὅλος, ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶχε καθαρίσει καὶ μποροῦσε κανεὶς νὰ βλέπῃ σὲ ἀκτῖνα τριῶν ὡς τεσσάρων λευγῶν. Ὄχι ὅμως ὁλόγυρα, ἀλλὰ σὲ ἡμικύκλιο, γιατὶ πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ ἐμπόδιζε τὴ θέα ἕν' ἀρκετὰ ψηλὸ βουνό.

Ὅπως εἶχε ὑποθέσει ὁ πλοίαρχος Μανκαρύ, βρισκόνταν ἀνάμεσα σὲ δυὸ θάλασσες, πάνω σὲ μιὰ γωνία γῆς, ποὺ φαινόταν νάχῃ τὸ σχῆμα μακρουλοῦ ἀκρωτηριοῦ. Στὸ νότιο μέρος του βρισκόταν ὁ ὅρμος. Ἡ ξηρὰ φαινόταν νὰ προχωρῇ πρὸς τὸ βορεινό.

Ἴχνος ἀνθρώπου πουθενά. Οὔτε κατοικία, οὔτε καπνός, οὔτε κρότος ἢ θόρυβος ὁποιοσδήποτε. Τὰ ζῶα, ἀπεναντίας, ἦταν ἀφθονώτατα. Ἀλλὰ —παράξενο πρᾶγμα— τὰ περισσότερα φαινόταν νἀνήκουν σὲ εἴδη κατοικίδια. Ἦταν γίδες, πρόβατα καὶ πουλερικὰ πλῆθος. Στὰν ὅρμο μάλιστα, κοντὰ στὴ βάρκα, παρατήρησαν μὲ τὰ κιάλια ὁλόκληρο στολίσκο ἀπὸ πάπιες ποὺ κολυμποῦσαν εὔθυμα.

— Δὲν θὰ μᾶς λείψῃ ποτὲ οὔτε κρέας, οὔτε γάλα, οὔτε φροῦτο, εἶπε ὁ πλοίαρχος.

— Μὰ οὔτε ψωμί, ἂν καλλιεργήσουμε τὸ στάρι μας, πρόσθεσε ὁ κ. Κλοακέν.

— Μὲ τὸ συμπάθειο, κύριε πλοίαρχε, μὰ ἐμένα μοῦ φαίνεται πὼς μποροῦμε νἄχουμε καὶ κρασί, εἶπε ὁ Κομπεροῦσσος. Ἐγὼ τὸ παίρνω ἀπάνω μου. Θὰ σᾶς κάμω ἕνα κρασὶ πρώτης, φτάνει νἄχουμε βαρέλια.

Ὁ πλοίαρχος δὲν ἀποκρίθηκε. Κοιτάζοντας μὲ τὰ κιάλια κατὰ τὸ νοτιά, πέρ' ἀπὸ τὸν ὅρμο, εἶχε παρατηρήσει κάτι ποὺ ἀπορροφοῦσε τώρα ὅλη του τὴν προσοχή. Ἦταν μιὰ στήλη καπνοῦ, λεπτὴ σὰ νῆμα.

Ναί, δὲν χωροῦσε ἀμφιβολία, ἦταν καπνός. Ἀλλὰ ἡ φωτιὰ ποὺ μαρτυροῦσε εἶχε ἀναφθεῖ ἀπὸ ἄλλους ναυαγοὺς τῆς Ἥρας ἢ ἀπὸ ἰθαγενεῖς; Νὰ τί ἔπρεπε τώρα νὰ ἐξακριβώσῃ. Ἂν ἦταν ἰθαγενεῖς, ἐσύμφερε νὰ κινήσῃ τὴν προσοχή τους μὲ τουφεκιὲς στὸν ἀέρα;

Πῆρε κατὰ μέρος τὸν συνταγματάρχη Οὐγγὺν καὶ τὸν ρώτησε. Ὁ συνταγματάρχης ἀποκρίθηκε.

— Νομίζω, ναί. Ἂν εἶναι δικοί μας, θὰ μᾶς καταλάβουν ἀμέσως. Ἂν εἶναι ἰθαγενεῖς, γιατὶ νὰ τοὺς φοβηθοῦμε; Τριανταεφτὰ Εὐρωπαῖοι, ὁπλισμένοι μὲ τουφέκια καὶ πιστόλια, δὲν εἶναι ἀρκετοὶ νὰ καταβάλουν χιλιάδες ἀγρίους; Προτείνω γενικὸ πυροβολισμό.

Ὁ πλοίαρχος, ἀνυπόμονος νὰ μάθῃ ἂν κι' ἄλλοι ἀπὸ τὸ πλήρωμά του εἶχαν γλυτώσει, δὲν ἐδίσταση νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὸ συνταγματάρχη Οὐγγύν. Πρόσταξε λοιπὸν τὸ ἄγημα νὰ σχηματίσῃ τετράγωνο καὶ νὰ σημαδέψῃ ψηλά. Ἔπειτα, μὲ τὸ πρόσταγμα «πῦρ», ὅλα τὰ τουφέκια πυροβόλησαν συγχρόνως.

Ἡ ἠχὼ τῶν κοντινῶν βουνῶν ἀντιλάλησε διαδοχικὰ τὴν ἐκπυρσοκρότηση, ποὺ παρατάθηκε ἔτσι εἴκοσι δευτερόλεπτα. Ἔπειτα ἔγινε σιγή.

Ὅλες οἱ καρδιὲς χτυποῦσαν, ὅλα ταῦτιὰ ἦταν γυρισμένα πρὸς τὴ θάλασσα.

Ἐπιτέλους, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα διάστημα χρόνου ποὺ τοὺς φάνηκε ἀτέλειωτο, ἂν καὶ δὲν ἦταν παρὰ λίγα λεπτά, ἄκουσαν ἀπὸ μακριὰ μιὰ ἐκπυρσοκρότηση. Τί ἀνακούφιση, τί χαρά! Καὶ σὲ λίγο ἄκουσαν καὶ δεύτερη ἀπὸ ἄλλο σημεῖο τῆς ξηρᾶς, κι' ἔπειτα τρίτη, ἔπειτα τέταρτη, καὶ πέμπτη, κι' ἕκτη, κι' ἕβδομη! Τέλος ἔγινε σιγή.

Ἑφτὰ λοιπὸν ἐκπυρσοκροτήσεις ἀποκρίθηκαν στὴν πρώτη, ἄρα ἑπτὰ βάρκες τῆς «Ἥρας» εἶχαν ἀράξει ἐκεῖ! Ἦταν πολὺ περισσότερα ἀπ' ὅ,τι ἐλπίζαν πρὸ ὀλίγου..., Κι' ὅμως τώρα λυπόνταν ποὺ ἐννιὰ ἄλλες βάρκες δὲν ἀποκρίθηκαν στὴν πρόσκληση. Ὁπωσδήποτε μποροῦσαν ἀκόμα νὰ ἐλπίζουν. Ἴσως εἶχαν ριχτεῖ μακρύτερα, σ' ἄλλη ξηρά.

— Ποιὸς ξέρει μὴν εἶν' ἐκεῖ κι' ὁ ἄντρας μου, ἔλεγε μέσα της ἡ κυρία Ὁμόλλοῦ. Ἂς μὴ βιαστῶ νὰ ράψω φόρεμα χηρείας.

Ἀποφασίσθηκε νὰ γυρίσουν ἀμέσως στὸν ὅρμο, ὅπου θἄταν πιὸ εὔκολο νὰ μάθουν. Στὸ δρόμο, οἱ ναῦτες ἔκοβαν μὲ τσεκούρια χοντρὰ κλαδιὰ ἀπὸ δέντρα κι' ἔκαναν σούβλες. Τὸ μοσχάρι κομματιάσθηκε, περάσθηκε σ' αὐτὲς τὶς σούβλες καὶ μεταλαμπρίσθηκε. Κατὰ τὶς ἑφτά, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ νύχτα διαδεχόταν ἀπότομα τὴν ἡμέρα, σχεδὸν χωρὶς δείλι, ἦταν γυρισμένοι στὴν ἀκρογιαλιά.

Δυὸ σκηνὲς στήθηκαν πρόχειρα ἀπὸ πανιά, κατάρτια καὶ κουπιά, μιὰ μικρὴ γιὰ τὶς κυρίες, καὶ μιὰ πολὺ μεγαλύτερη γιὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς, τοὺς ναῦτες καὶ τοὺς ἐπιβάτες. Ἦταν πολὺ ἀργὰ γιὰ νὰ ἐπιχειρήσουν ὁποιαδήποτε ἀναζήτηση. Κι' ἀφοῦ δείπνησαν μὲ ψητὸ κρέας καὶ σταφύλια μάζεψαν ξερὰ ξύλα γιὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ φωτιὰ ὅλη νύχτα. Τέσσερις σκοποὶ βάλθηκαν ἀπέξω ἀπ' τὶς σκηνές. Καὶ σὲ λίγο παραδόθηκαν ὅλοι σὲ ὕπνο μακάριο. Μόνον ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ ἀγρυπνοῦσε, καθισμένος κοντὰ στὴ φωτιὰ μὲ τοὺς ναῦτες ποὺ φύλαγαν, ἐνῶ ἡ κυρία Ὁμόλλοῦ, ξαπλωμένη μὲ τὴν Ἀνθῆ σὲ μαλακὸ στρῶμα ἀπὸ φτέρη, τοῦ κάκου προσπαθοῦσε νὰ κοιμηθῇ.

«— Εἶμαι χήρα ἢ ὄχι;» συλλογιζόταν ὅλη τὴν ὥρα.

Δὲν τὴν ἔμελλε πιὰ ἂν στὸ ἑξῆς θὰ φοροῦσε μαῦρα ἡ χρωματιστά. Τώρα ποὺ ἡ σωτηρία τοῦ κατζένου τοῦ ταγματάρχη φαινόταν πιθανή, ἡ γυναίκα του θὰ ἔδινε τὰ πάντα γιὰ νὰ τὴν ἐξασφαλίσῃ.

ΙΕ'.

Ποῦ βρισκόμαστε;

Ξημέρωσε μιὰ θαυμάσια ἡμέρα. Ὁ οὐρανὸς ἦταν ὁλοκάθαρος, ἡ ἀτμοσφαῖρα χλιαρή. Ἀδύνατο νὰ φανταστῇ κανεὶς πὼς ὁ ὅρμος ἐκεῖνος ὁ ἤρεμος καὶ γελαστὸς χρησίμευε γιὰ καταφύγιο σὲ ναυαγοὺς ποὺ μόλις εἶχαν γλυτώσει ἀπὸ μιὰν ἄγρια, μανιασμένη θάλασσα.

Ἀπ' τὸ πρωΐ, ὁ πλοίαρχος ἔστειλε καμμιὰ δωδεκαριὰ ναῦτες πρὸς ὅλα τὰ μέρη, μὲ τὴ διαταγὴ νὰ συγκεντρώσουν τὰ πληρώματα ἀπ' τὶς ἄλλες βάρκες καὶ νὰ τοὺς ὁρίσουν τόπο γιὰ γενικὴ συνάθροιση τὴ μεσημβρινὴ πλαγιὰ τοῦ λόφου ποὺ ὑψωνόταν σὲ ἀπόσταση μερικῶν χιλιομέτρων ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλιά. Ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ βρεθοῦν ὅλοι στὶς ἕντεκα, γιὰ ν' ἀναγνωριοθοῦν, νὰ μετρηθοῦν καὶ νὰ συσκεφθοῦν.

Οἱ ναῦτες ξεκίνησαν ἀφοῦ προγευματίσαν κατὰ τὶς ἕννέα, ἀκολουθώντας πότε τὶς κοιλάδες ποὺ ἄρχιζαν εὐθὺς ἀπὸ τὸν ὅρμο, καὶ πότε τὴ ράχη τῶν λόφων, μπροστὰ στὴν καθαυτὸ βουνοσειρά, ποὺ τελείωνε στὸ ἀκρωτήρι τῆς Σωτηρίας.

Καθὼς πήγαιναν, πολλὲς φορὲς τοὺς δόθηκε ἀφορμὴ νὰ ξαναγυρίσουν στὸ ζήτημα τῆς χλωρίδας καὶ τῆς φαύνης, τῶν φυτῶν δηλαδὴ καὶ τῶν ζώων τοῦ τόπου. Ἦταν ἀληθινὰ παράξενα. Χωρὶς ἄλλο θὰ εἶχαν καλλιεργήσει κάμποσο καιρό, ἔπειτα ὅμως, γι' ἄγνωστο λόγο, εἶχαν μείνει ἀκαλλιέργητα ἀπὸ πολλὰ χρόνια κι' ἴσως ἀπὸ αἰῶνες. Ἔβλεπες κοκκινογούλια, καρότα, φασόλια, μπιζέλια, μαρούλια, ραδίκια κι' ὅλα σχεδὸν τὰ φαγώσιμα χόρτα, μαζὶ μὲ ρείκια καὶ διάφορα ἀγριόχορτα ποὺ φυτρώνουν σὲ γῆ χέρσα. Βαλανιδιές, πεῦκα καὶ ἰτιὲς ὑψωνόταν δίπλα σὲ φοινικιές, μπανανιὲς κι' ἰνδοσυκές. Γιγαντιαῖες πορτοκαλλιὲς ἔστελναν τοὺς κλώνους τους ὡς τὰ χῶμα, φορτωμένους ἀπὸ χρυσοκίτρινους καρπούς. Δαμασκηνιές, βερυκοκιὲς καὶ κερασιὲς ἀκόμα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ἡ τυφλομύγα

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΤΗΝ Τετάρτη, 23 τοῦ Μάη, πέθανε σὲ γῆρας βαθὺ ἕνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους λογίους τῆς περασμένης γενεᾶς, ὁ Χαραλάμπης — καὶ μὲ τὸ χαϊδευτικό του Μπάμπης-Ἄννινος. ἀπὸ τὴ μεγάλη κεφαλληνιακὴ οἰκογένεια τῶν Ἀννίνων. Τὰ τελευταῖα χρόνια εἶχε ἀποσυρθῆ ἀπὸ τὴ δημοσιογραφική, τὴ λογοτεχνικὴ καὶ θεατρικὴ δράση καὶ ζοῦσε σχεδὸν ξεχασμένος. Πολλοὶ νέοι, ὁποθέτω, δὲν θάξεραν οὔτε τὸνομά του. Ἀλλὰ στὸν καιρό του ἦταν πασίγνωστος καὶ κοσμαγάπητος ὅσο λίγοι. Καὶ θυμοῦμαι, ὅταν, νεώτατος ἀκόμα φοιτητής, θέλησα νἀφοσιωθῶ κι' ἐγὼ στὴ λογοτεχνία, τὴ γνωριμιά τοῦ Ἀννίνου ἐπεζήτησα ἀπ' τὶς πρῶτες. καὶ πῆρα ἕνα συστατικὸ γράμμα ἀπὸ κάποιον πατριώτη μου λόγιο, φίλο μου καὶ φίλο του, γιὰ νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ. Μοῦ ἔκαμε ὁ καϊμένος τὴν πιὸ θερμὴ κι' ἐγκάρδια ὑποδοχή. Ἐγνώριζε κιόλα τὸνομά μου, γιατὶ εἶχα ἀρχίσει νὰ δημοσιεύω ἐδῶ κι' ἐκεῖ πρωτόλεια. Καὶ μοῦ εἶπε :

— Τὸ συστατικὸ ἦταν περιττό. Μποροῦσες νἀρθῆς νὰ μὲ βρῆς καὶ χωρὶς αὐτό. Ἐμεῖς οἱ πρεσβύτεροι (ἦταν καμμιὰ εἰκοσαριὰ χρόνια μεγαλύτερός μου) ἔχουμε χρέος νὰ ὡδηγοῦμε καὶ νὰ βοηθοῦμε τοὺς νέους.

Καὶ πραγματικῶς, στὰ πρῶτα μου βήματα ὁ Ἄννινος μὲ ὁδήγησε καὶ μὲ βοήθησε μὲ τὴ μεγαλύτερη προθυμία. Εἶχα γνωρίσει τότε κι' ἄλλους πρεσβύτερους ἐπιφανεῖς λογίους, τὸν Ἐμμανουὴλ Ροΐδη, τὸν Ἄγγελο Βλάχο, τὸν Δημήτριο Βικέλα, τὸν Εἰρηναῖο Ἀσώπιο. Ἀλλ' ἀπ' ὅλους ὁ Ἄννινος ἦταν ὁ προθυμότερος κι' αὐτὸν ἔβλεπα συχνότερα. Γρήγορα γίναμε φίλοι, μπῆκα στὴν παρέα του—ὅλο ἀπὸ λογίους, καὶ πρεσβύτερους καὶ νεώτερους—κάναμε μαζὶ περιπάτους καὶ μιλούσαμε γιὰ ὅλα τὰ φιλολογικὰ πρόσωπα καὶ πράγματα τῆς ἐποχῆς. Ἐργαζόταν τότε στὴν «Ἐφημερίδα» τοῦ Κορομηλᾶ—τὴν πιὸ σοβαρή, τὴν πιὸ φιλολογικὴ καθημερινὴ ἐφημερίδα, ὅπου κι' ὁ Παλαμᾶς ἐργάσθηκε χρόνια—στὸ σατυρικὸ «Ἄστυ» τοῦ ξαδέρφου Θέμου Ἀννίνου, τοῦ μεγάλου γελοιογράφου, ποὺ σύγκεντρωνε τοὺς κορυφαίους τότε εὐθυμογράφους, Σουρῆ, Κόκκο, Μητσάκη, Δαμβέργη, Κουσουλᾶκο, τὸν Παλαμᾶ ἀκόμα καὶ τὸν Παλέμη ὡς σατυρικοῦς — καὶ στὰ «Ἐκλεκτὰ Μυθιστορήματα» τοῦ Χιώτη, ἑβδομαδιαῖο περιοδικὸ μὲ πρωτοφανῆ γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κυκλοφορία, ποὺ δημοσίευε μόνο μυθιστορήματα καὶ διηγήματα, καὶ πολλὰ κατ' ἀριστοτέχνικη μετάφραση τοῦ Ἀννίνου. Τὸν ἔβλεπα, μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους συνεργάτες, στὰ γραφεῖα αὐτῶν τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν. Καὶ θυμοῦμαι ἀκόμα τὴν εὐθυμία ποὺ βασίλευε καὶ τὸ γέλιο ποὺ γινόταν προπάντων ὅταν ὁ Ἄννινος εἶχε χέφι—πρᾶγμα σχεδὸν ταχτικὸ — κι' ἄρχιζε τὶς εὐφυολογίες του καὶ τἀτέλειωτα καλαμπούρια του. Γιατ' ἦταν ὁ πιὸ φαιδρὸς κι' ὁ πιὸ εὐφυολόγος ἄνθρωπος τοῦ κύκλου μας. Οὔτε ἡ κατάσταση τῆς ὑγείας του—γιατὶ ποτὲ δὲν ἦταν ἐντελῶς καλά, αὐτὸς ποὺ ἔζησε 85 σχεδὸν χρόνια—οὔτε ἡ σκληρή του βιοπάλη—γιατὶ ποτὲ του δὲν στάθηκε πλούσιος ὁ ἄνθρωπος τῆς πέννας—οὔτε τὰ οἰκογενειακὰ δυστυχήματα μπόρεσαν ποτὲ νὰ τὸν καταβάλουν ὥστε νὰ στειρέψῃ μέσα του ἡ ἀκένωτη πηγὴ τῆς εὐθυμίας. Καὶ στὴ λύπη του, καὶ στὸ σωματικό του πόνο, καὶ στὸ θυμό του ἀκόμα, ὁ Ἄννινος ἔκανε καλαμπούρια.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ ὅταν μιλοῦν εἶναι εὔθυμοι κι' ἐξυπνοι, κι' ὅταν γράφουν εἶναι μελαγχολικοὶ κι' ἀνότητοι. Ἀπεναντίας, ὁ Ἄννινος ὅταν ἔγραφε ἦταν ἀκόμα πιὸ ἐξυπνος καὶ πιὸ εὔθυμος παρὰ ὅταν μιλοῦσε. Γι' αὐτὸ στάθηκε ἕνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους εὐθυμογράφους — ὁ κορυφαῖος μπορῶ νὰ πῶ — τῆς ἐποχῆς του. Στὸ «Ἄστυ», τὰ σατυρικὰ ἢ ἁπλῶς χιουμουριστικὰ ἄρθρα του ἦταν ἔξοχα. Τὸ ἴδιο στὴν «Ἐφημερίδα» πολλὲς ἀπὸ τὶς περίφημες «Πινακίδες» του. Στὸ κομψότατο βιβλίο του «Ἐδῶ κι' Ἐκεῖ» ὑπάρχει μιὰ σειρὰ ἀπὸ σατυρικὰ καὶ χιουμοριστικὰ διηγήματα («Ὁ γάτος τῆς γειτόνισσας, «Ἡμέρα εὐχάριστη», «Ἡ οἰκογένεια Παραδαρμένου διασκεδάζει» κτλ.) ποὺ ὅταν τὰ διαβάζῃ κανένας λιγώνεται ἀπ' τὰ γέλια. Ἀλλὰ ποιὸς δὲν γέλασε μὲ τὴν καρδιά του καὶ στὸ θέατρο, βλέποντας τὶς κωμῳδίες τοῦ Ἀννίνου «Ζητεῖται ὑπηρέτης», «Ἡ νίκη τοῦ Λειωνίδα», ἢ σκηνὲς ἀπὸ τὰ «Παναθήναια», τὴν ξακουστὴ ἐπιθεώρηση ποὺ ἔδινε κάτθε χρόνο μὲ τὸν Τσιοκόπουλο καὶ κατόπι καὶ μὲ τὸν Δημητρακόπουλο ;

Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ φαιδρὰ αὐτὰ τὰ παιχνιδιάρικα, ποὺ ὡστόσο ἔχουν μεγάλη ἀξία, ὁ Μπάμπης Ἄννινος ἔγραψε καὶ πολλὰ σοβαρὰ πράγματα, ἱστορικὲς μελέτες («Τὸ ἔτος 1000 μ. Χ.», «Δάφναι καὶ Τρόπαια» σκιαγραφίες ἡρώων τοῦ 21), ταξιδιωτικὲς ἐντυπώσεις («Οἱ σκύλοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως», ἀριστοῦργημα!) κριτικὰ κι' αἰσθητικὰ ἄρθρα, καὶ σχεδὸν ἀπ' ὅλα. Εἶχε μεγάλη πολυμάθεια— ἀληθινὸς λόγιος— καὶ χειριζόταν τὴν καθαρεύουσα, ποὺ ἦταν ἡ λογοτεχνικὴ γλῶσσα τῆς γενεᾶς του, μὲ δεξιότητα, χάρη καὶ γλαφυρότητα μοναδική. Σ' αὐτὴ τὴ γλῶσσα εἶν' ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους μας πεζογράφους στυλίστες, ποὺ μετριοῦνται στὰ δάχτυλα. Δυστυχῶς, ἔμεινε κεῖ. Τὸ γλωσσικὸ κίνημα, ποὺ ἔκαμε λογοτεχνικὴ τὴ ζωντανὴ γλῶσσα, τὸν βρῆκε ἀντιδραστικὸ καὶ πολέμιο. Χτυποῦσε διαρκῶς τοὺς δημοτικιστές, ποὺ τοὺς θεωροῦσε ὅλους «μαλλιαροὺς», κι' ἔγραφε ὡς τὸ τέλος τὴν καθαρεύουσά του ὅπως τὴν ἤξερε, χωρὶς κἂν νὰ τὴν ἁπλοποιήσῃ. Κι' αὐτὸς εἶναι ὁ κυριώτερος λόγος ποὺ τὰ τελευταῖα χρόνια παραγκωνίσθηκε καὶ ξεχάσθηκε.

Ἀλλ' ἀδιάφορο ! Ὁ Ἄννινος εἶχε πραγματικὴ ἀξία, ἦταν μιὰ φυσιογνωμία σημαντική, καὶ τὄνομά του θὰ ζήσῃ στὴν Ἱστορία τῶν Νεοελληνικῶν Γραμμάτων.

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

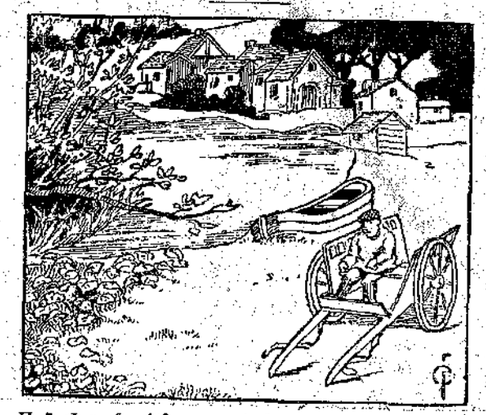

Ποῦ εἶναι ὁ γάϊδαρος ποὺ ἔσερνε αὐτὸ τὸ κάρρο ;

Ἀνεκοινώθη ὑπὸ Μ. Γ.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΞΑΝΘΕΣ ΜΠΟΥΚΛΕΣ

Ξανθά μαλλάκια παιδικά,
Ἀπ' τὸ κουτί σας, πάλι σᾶς ξεχώνω
καὶ μὲ συγκίνηση, κρυφά,
Μπροστά μου πάλι σᾶς ἁπλώνω.

Κειμήλιο σεῖς ἀπὸ τὰ μακρινά,
Τ' ἀγνώριστά μου τὰ χρονάκια,
Ξανθὲς μπουκλίτσες, ἀπ' τὰ παιδικά,
Καὶ σᾶς λατρεύω, ὁλόξανθα μαλλάκια.

Δὲν ἔμνεσκα παντοτεινά
Ἕνα τετράξανθο κι' ἀγνὸ ἀγγελούδι ;
Ἕνα μπουμπούκι ζηλευτὸ
Ἀπὸ ἕνα ὡραῖο ξωτικὸ λουλούδι ;

Τάσος Λούζης

ΤΙΜΩΡΗΜΕΝΗ

— Παιδιά, ἄδριο θὰ πᾶμε ἐκδρομή.
Ἡ Λέλα ὅμως δὲν θἄρθῃ.

Αὐτὰ ἔλεγαν τὰ ξαδερφάκια μου παίζοντας.

Ἕνα ρώτησε :

— Γιατὶ δὲν θἄρθῃ ;

— Εἶναι τιμωρημένη.

Ἡ λέξη «τιμωρημένη» μ' ἔκανε νὰ ξαφνιστῶ. Ὥστε θἄχανα τὴν ὡραία ἐκδρομή ; Ὥστε ἡ μαμμὰ μ' εἶχε τιμωρήσει ;

Ὅλη τὴ μέρα ἤμουν κακόκεφη. Ἔβλεπα τὴ μαμμὰ μ' ἕνα αὐστηρὸ ὕφος καὶ δὲν εἶχα τὸ θάρρος νὰ τῆς ζητήσω νὰ μὲ συχωρέσῃ.

Τέλος ἦρθε κι' ἡ μέρα ποὺ θὰ πήγαιναν. Ὅλοι ρωτοῦσαν γιὰ μένα, κι' ἐγὼ ἀκούοντάς ν' ἀπαντᾶ ἡ μαμμὰ «εἶναι τιμωρημένη», κοκκίνιζα ἀπὸ ντροπή.

Ἔτσι ἔφυγαν ὅλοι κι' ἐγὼ ἔμεινα μόνη στὸ σπίτι μὲ τὴν κούκλα μου.

Τζένυ

Η ΙΤΙΑ

Ἀγαπῶ πολὺ τὰ δέντρα, μὰ περισσότερο μιὰ ἰτιὰ ποὺναι στὴν ὄχθη ἑνὸς μικροῦ ποταμοῦ, στὴν πατρίδα μας. Ψηλότερο, ἀπ' ὅλα τὰ γύρω, μὲ τοὺς μεγάλους κλάδους του, καὶ τὰ ὡραῖα πράσινα φύλλα του, εἶναι πραγματικὰς ὑψηλό. Σκύβει καὶ στὸ παραμικρὸ φύσημα τ' ἀγέρα, μὰ ἔπειτα, ὑψώνεται πιὸ περήφανο, λές κι' εἶδε τὴν ὀμορφιά του στὰ γάργαρα νερὰ τοῦ μικροῦ ποταμοῦ, κατάλαβε τὴν ἀξία του, καὶ θέλει νὰ ἐπιβληθῇ στ' ἄλλα δέντρα. Πάντοτε εἶναι γεμάτο πουλιά. Ἀκόμη κι' αὐτὰ τοὔχουν προτίμηση !

Θυμοῦμαι ποὺ ὅταν ἤμουν μικρούλα, ἔπαιζα κοῦκλες μὲ τὴν ξαδερφούλα μου κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο του. Ἄλλοτε πάλι φτιάναμε σπιτάκια μὲ λάσπη, δέναμε κούνιες, ἢ σκαρφαλώναμε ἐπάνω του. Τί χαρούμενη μὰ καὶ τί ὑπερήφανη ἤμουν ὅταν κατόρθωνα, ν' ἀνεβῶ στὸ ψηλότερο κλάδο του.

Τότε τ' ἀγαποῦσα αὐτὸ τὸ δέντρο, γιατὶ πολλὲς φορὲς μὲ εἶχε προστατέψει ἐπάνω στοὺς κλάδους του, ἀπ' τὸ ξύλο, ποὺ θἄτρωγα ἀπ' τὴ μαμμὰ γιὰ τὶς ἀταξίες μου. Τώρα τ' ἀγαπῶ γιὰ τὴν ὀμορφιά του καὶ γιὰ ὅλα αὐτά, ποὺ μοῦ θυμίζει.

Πολλὲς φορές, καὶ μικρὴ καὶ μεγάλη, ξαπλωνόμουν κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο του, καὶ κοιμώμουν. Μὲ νανούριζαν τὸ ἀπαλὸ κούνημα τῶν φύλλων του, καὶ τὸ γάργαρο κύλημα τοῦ μικροῦ ποταμοῦ. Ἔχω ἀπὸ πέρσυ τὸ καλοκαίρι νὰ τὸ δῶ, κι' ἀνυπομονῶ, νὰ ξανάρθῃ τὸ καλοκαίρι νὰ ξαναπάω στὴν πατρίδα μας καὶ νὰ πηγαίνω νὰ κάθουμαι νὰ διαβάζω στὸν ἴσκιο του, ἐκεῖ ὅπου τόσες φορὲς σὰν ἤμουνα μικρούλα εἶχα παίξει.

Περνοῦν τὰ χρόνια, κι' ἀλλάζουν οἱ προτιμήσεις μας καὶ τ' γούστα μας.

Τρελλὴ Λόλα

ΜΙΑ ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

Εἴχαμε χορέψει πολὺ ἐκείνη τὴν ἡμέρα στὸ σπίτι τῆς φίλης μου, καὶ στὸ τέλος, ξαπλωμένες στὶς ἀναπαυτικὲς πολυθρόνες, ξεκουραζόμαστε ἀκούοντας στὸ γραμμόφωνο ἕνα παλιὸ τραγούδι.

Ἀπ' τ' ἀνοιχτὰ παράθυρα, βλέπαμε ἀχόταγα ἔξω. Ὁ μικρὸς κῆπος ἦταν καταπράσινος. Ὅλα τὰ λουλούδια καὶ τὰ δέντρα, εἶχαν πετάξει καινούργια βλαστάρια κι' εἶχαν φουντώσει. Ὡς κι' ἡ γέρικη πασχαλιὰ ἀκόμη ἦταν γεμάτη λουλούδια, ποὺ ἡ ἐλαφρὴ αὔρα κουνώντας τα, γέμιζε τὸ δωμάτιο μὲ τὴ δυνατή τους μυρωδιά. Πάνω ποὺ τελείωνε ἡ πλάκα, ἀκούσαμε βήματα στὴν αὐλὴ καὶ παρουσιάστηκε στὸ παράθυρα μιὰ γυφτοπούλα. Χωρὶς νὰ πῇ λέξη, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ ταγάρι της ἕνα κομμάτι ψωμὶ κι' ἄρχισε νὰ τρώῃ γρήγορα, ἐνῶ δὲν ξεκολλοῦσε τὸ βλέμμα της ἀπὸ τὸ γραμμόφωνο. Της ἔδωσαν κάτι. Τὸ πῆρε ἀπρόθυμα μ' ἕνα «εὐχαριστῶ κυρία» ποὺ μόλις ἀκούστηκε.

Δὲ θἄταν πάνω ἀπὸ δεκαεφτὰ χρονῶν μὰ ἦταν πολὺ ἀδύνατη. Φοροῦσε φοῦχα χωριάτικα, ὁλοκάθαρα ὅμως. Τὸ πρόσωπό της ἦταν χλωμὸ καὶ τὸ μόνο του στολίδι ἦταν δυὸ μεγάλα μάτια. Ὅταν τὰ κοιτάζες ἀπὸ κοντά, ἦταν πολὺ πιὸ ἀνοιχτὰ ἀπ' ὅτι νόμιζες.

Καταλάβαμε—ἀφοῦ στεκόταν — πὼς ἤθελε ν' ἀκούσῃ, καὶ βάλαμε κι' ἄλλη πλάκα· ὕστερα κι' ἄλλη... κι' ἄλλη... κάνοντας πὼς δὲν τὴν προσέχαμε. Νόμιζα πὼς θὰ ζήλευε. Ἀλλὰ τὸ βλέμμα της δὲν ἔδειχνε τίποτα. Οὔτε φθόνο, οὔτε λύπη γιὰ ὅ,τι δὲν εἶχε. Νόμιζες πὼς τίποτα δὲ θὰ μποροῦσε νὰ τὴν κάνῃ ν' ἀφήσῃ αὐτὴ τὴν ἀπάθεια.

Μὰ ὄχι. Κάπου-κάπου—ὅταν ξεχνιόταν ἀκούοντας τὴ μουσική—τὰ μάτια της ἔπαιρναν μιὰ γλυκειὰ ἔκφραση, ἐνῶ ἕνα χαμόγελο ἄνθιζε στὰ χείλη της. Τί νὰ συλλογιζόταν ἄραγε ; Ἴσως πὼς ἦταν πλούσια κι' αὔριο ἀμέσως θἄρχιζε νὰ μαθαίνῃ μουσικὴ ποὺ τόσο τῆς ἀρέσει. Θὰ τὴν ἔκανε νὰ ξεχάσῃ ἀμέσως, ὅλες τὶς βρισιὲς καὶ τὸ ξύλο ποὺ εἶχε φάει ὡς τώρα. Ποιὸς ξέρει τί ἄλλα ἀκόμη ὡραῖα πράγματα ὀνειρευόταν ἡ μικρούλα καὶ χαμογελοῦσε τόσο γλυκά ! Μὰ τὰ ὄνειρα δὲν βαστοῦν πολύ. Γρήγορα γυρνᾶμε στὴν πραγματικότητα ὅσο κι' ἂν θέλουμε νὰ τὴν ξεχάσουμε. Ἔτσι καὶ τώρα. Ἡ μαμμὰ τῆς Ρένας ἦλθε νὰ μᾶς θυμίσῃ, πὼς ἦταν ὥρα νὰ βγοῦμε.

— Βράδυασε παιδί· τί κάθεστε μέσα ; εἶπε.

Σταμάτησε μιὰ τὸ γραμμόφωνο καὶ σηκωθήκαμε νὰ ἑτοιμαστοῦμε. Ἡ μικρὴ πῆρε ἀργὰ τὸ ταγάρι της. Κοίταξε γιὰ λίγο τὸν ἥλιο ποὺ βασίλευε, κι' ὕστερα γύρισε πάλι πρὸς τὰ μέσα. Μοῦ φάνηκαν τὰ μάτια της ὑγρὰ καὶ τὸ κάτω χείλι σὰ νἀτρεμε. Ἔστριψε γρήγορα τὴν ἐξώπορτα καὶ χάθηκε.

Καλή μου Γυφτοπούλα. Σ' ἔνιωσα καὶ σὲ πόνεσα τόσο, μικρούλα μου, κεῖνο τὸ δετλι. Μὰ τί μποροῦσα νὰ σοῦ κάνω ;

Ἀρόη

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΝΙΟΤΗΣ

Ἦταν ἕνα βράδυ τοῦ Φεβρουαρίου. Ἡ γιαγιά μου καθισμένη κοντὰ στὴ σόμπα ἀκουμποῦσε τὸ ἀσπρόμαλλο κεφάλι της στὸ χέρι της, ἐνῶ ἐγὼ σκυμμένη ἐπάνω στὸ βιβλίο μου διάβαζα. Ἦταν οἱ μέρες τῶν διαγωνισμῶν, οἱ μέρες αὐτὲς ποὺ οἱ μαθήτριες βρίσκονται σὲ διαρκῆ πυρετὸ καὶ σὲ μιὰ ἀτέλειωτη ἀγωνία. Τὸ κεφάλι μου εἶχε ζαλιστεῖ τόσο πολύ, ποὺ σὲ μιὰ στιγμή, νευριασμένη πέταξα τὸ βιβλίο.

— Οὔφ, Θεέ μου, πιά· δὲν εἶναι ζωὴ αὐτή, φώναξα, ἀκοῦς ἐκεῖ οἱ ἄλλοι νὰ διασκεδάζουν κι' ἐγὼ νὰ διαβάζω. Κι' αὐτοὶ οἱ εὐλογημένοι μέσ' στὶς Ἀθήνες βρῆκαν νὰ βάλουν τοὺς διαγωνισμούς. Ὤ, τί εὐτυχισμένη ποὺ εἶσαι σύ, γιαγιά ! κάθεσαι χωρὶς νὰ πονοκεφαλᾶς, χωρὶς νὰ ἔχῃς αὐτὸ τὸ φρικτὸ καρδιοκτύπι. Οὔ, πιά δὲν διαβάζω· ὅτι γίνει ἂς γίνει.

Τότε ἡ καϊμένη ἡ γιαγιά μου κούνησε μελαγχολικὰ τὸ κεφάλι της καὶ μ' ἕνα πικρὸ χαμόγελο μοῦ εἶπε.

—Ἂς ἤμουν κι' ἐγώ, παιδί μου, νέα σὰν καὶ σένα, κι' ἂς εἶχα διαγωνισμούς. Λίγο καιρὸ θἄχῃς ἀκόμα αὐτὰ τὰ «φριχτὰ βάσανα» ὅπως τὰ λές· πρέπει νὰ ξέρῃς ὅμως ὅτι ἡ μαθητικὴ ζωὴ εἶναι ἡ πιὸ εὐτυχισμένη· ζηλεύεις τὰ γηρατιά μου ; μὴ στενοχωρίεσαι· γριὰ θὰ γίνῃς, μὰ νέα ποτὲ πιά. Διάβασε λοιπόν, διάβασε παιδί μου, γιατὶ ἡ ὥρα πέρασε.

Πραγματικῶς τὸ ρολόϊ τοῦ τοίχου χτυποῦσε μεσάνυχτα, ἐνῶ ἐγὼ ἔπαιρνα πάλι τὸ βιβλίο. Μιὰ ἡσυχία βασίλευε μέσ' στὸ δωμάτιο καὶ δὲν ἀκουγότανε τίποτα ἄλλο παρὰ τὸ ρυθμικὸ τίκ-τάκ τοῦ ρολογιοῦ. Τότε ἔγειρα τὸ κουρασμένο κεφάλι μου στὸ χέρι. Ἀλλ' ἔξαφνα ἡ πόρτα ἄνοιξε ἀπότομα, κι' ἕνα τρελλὸ ξανθόμαλλο κορίτσι κόκκινο καὶ γελαστὸ μπῆκε στὴν κάμαρα. Μὲ κοίταξε εἰρωνικὰ καὶ μοῦδωσε μιὰ μπάτσα γελώντας μὲ τὴ γκριμάτσα ποὺ ἔκανα γιὰ τὸ ἄσχημο ἀστεῖο της. Τὸ γέλιο της αὐτὸ μὲ φούρκισε.

—Ὁρίστε μας ἐκεῖ· νἄρχουνται στὸ σπίτι σου καὶ νὰ σὲ δέρνουν. Ποιὰ εἶσαι σύ ; τῆς λέω.

—Δὲν μὲ γνωρίζεις ; μὲ ρωτᾶ. Εἶμαι ἡ Νιότη, ἡ γλυκειὰ ἡ Νιότη.

Ἕνα ἐπιφώνημα ἐκπλήξεως ξέφυγε ἀπὸ τὰ χείλη μου, κι' ἕνα χαμόγελο φώτισε τὸ πρόσωπό μου.

— Ὤ, Νιότη, τῆς εἶπα, τί καλὴ ποὺ εἶσαι, τί εὐτυχισμένοι ποὺ εἶν' αὐτοὶ ποὺ ζοῦν μαζί σου ! εἶσαι...

Ἀλλὰ ἕνας δεύτερος μπάτσος σταμάτησε τὸν ἐνθουσιασμό μου σὰν ψυχρολουσία.

—Ὤ, ἄφισε αὐτά, μοῦ εἶπε, σοβαρὴ πιά. Ξέρεις γιατὶ ἦρθα ; Μάθε λοιπόν· ἦρθα γιατὶ ἄκουσα πὼς μὲ κατηγοροῦσες. Ἀνόητη, ἀνόητη ! Θυμώνεις μὲ τοὺς διαγωνισμούς, θέλεις νὰ τὰ ξέρῃς ὅλα; Κι' αὐτὸ σὲ τί θὰ σὲ ὀφελοῦσε ; ζη-

λεύεις τὴ γιαγιά σου, ποὺ κάθεται ἀναπαυτικὰ στὴν πολυθρόνα της, καὶ δὲν σκέπτεσαι ὅτι γριὰ θὰ γίνῃς.

Καὶ λέγοντας αὐτά, μ' ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μὲ τράβηξε σ' ἄλλη, ἄγνωστο γιὰ μένα δωμάτιο, καὶ τότε σηκώνοντας τὸ χέρι της, μοῦ εἶπε :

— Κοίταξε κεῖ.

Καὶ τότε μέσ' στὸ θαμπὸ φῶς τοῦ δωματίου, εἶδα μιὰ γριὰ κυρία ποὺ καθόταν ἀναπαυτικὰ σὲ μιὰ πολυθρόνα, διάβαζε . . . καὶ κουτουλοῦσε. Μά, ὦ φρίκη! Στὸ ρυτιδισμένο πρόσωπό της γνώρισα τὸν ἑαυτό μου.

—Ἔτσι θὰ γίνῃς μοῦ εἶπε. Διάβασε, γέλασε, ὅσο εἶσαι νέα γιατὶ δὲν θὰ εἶμαι γιὰ πάντα μαζί σου. Μετὰ θὰ φύγω μακρυά, κι' ὅσο κι' ἂν φωνάζῃς, ὅσο κι' ἂν μὲ παρακαλῇς ποτὲ πιὰ δὲν θἄρθω . . .

—Ἰσμήνη, κοιμήθηκες ; ἄκουσα μιὰ φωνὴ δίπλα μου.

Ἦταν ἡ γιαγιά μου. Τ' ὄνειρό μου ἦταν τόσο ζωηρὸ ποὺ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω φώναξα.

— Ποῦ εἶναι, ποῦ εἶναι ;

— Ποιά ;

—Ἡ νιότη, ἡ ὡραία νιότη.

Ἡ γιαγιά μου μὲ κοίταξε στὰ μάτια καὶ μοῦ ἀπάντησε ἀργά.

—Ὄχι, παιδί μου, ἡ νιότη δὲν ἔφυγε, μένει κοντά σου, σὲ τραβᾷ στὸν τρελλὸ χορό της. Ἀκολούθησέ την καὶ προσπάθησε νὰ τὴν κρατήσῃς ὅσο μπορεῖς πιὸ πολὺ κοντά σου, γιατὶ ἀλίμονο ὅταν φύγῃ . . .

Παπαγαλάκι

ΔΥΟ ΓΑΡΥΦΑΛΛΑ

Μέρες τώρα μάνεψπωτη λαχτάρα προσμένω τὴ γαρυφαλλιά μου νἀνοίξῃ. Κι' εἶναι τὸ πρῶτο ἀπ' τὰ λουλούδια μου ποὺ ἄνθισε, φέροντας μὲ τὰ δροσᾶτα της μουμπούκια στὸ νοτισμένο ἀκόμα περιβόλι τἀγγελμα τὸ χαρούμενο τῆς ἄνοιξης ποὺ φτάνει.

Δυὸ ἄνθια της κλεισμένα στοῦ κάλυκα τἀγίνωτα τἀ φύλλα, φυτρώσαν δίπλα-δίπλα στὸ ἴδιο νειόβγαλτο βλασκάρι, ἀφίνοντας εὐκολομάντευτη τὴν ὁμορφιά τους ἀπ' τὰ μπουμπούκια ποὺ περιμένω νὰ σκάσουν.

Δυὸ μπουμπούκια μὲ τ' ὅμοιο ἁπαλὰ πράσινο, ποὺ γέρνει λίγο στὸ γαλάζιο, χρῶμα, μὲ τὰ τριζᾶτα φύλλα τους μισάνοιχτα σὰ σὲ χαμόγελο ποὺ ἀνάμεσα στὶς κόψες τους ἀγκαθωτὰ ξεφεύγουν τὰ χείλη τοῦ γαρύφαλλου. Μέρες τώρα τὰ περιμένω νἀνοίξουν.

Καὶ δὲν ἀργοῦν! Ὅλο καὶ μεστώνουν, καὶ σκουραίνει τὸ χρῶμα τους. Σὰν περνῶ πάνω τους τὸ χέρι δὲ νιώθω πιὰ κεῖνο τὸ τρίξιμο τοῦ μεταξωτοῦ ποὺ μ' ἀνατρίχιαζε ὥς ἄγγιζα τ' ἀγίνωτο μπουμπούκι. Κάθε μέρα γίνουνται καὶ πιὸ τραχειά, μεστώνουν. . .

Νὰ αὔριο σίγουρα θὰ τἄβρω ὁλάνοιχτα! Καὶ θἄναι τόσο ὡραῖα! . .

Τὰ μπουμπούκια μου ἄνοιξαν. Ὄχι χτὲς ποὺ περίμενα, σήμερα ὅμως τὰ βρῆκα ἀνοιγμένα σὰ χείλη παιδιοῦ ποὺ χαράζουν χαμόγελα. Κι' ἐχῶ τὴν αἴσθηση πρωτόγνωρης χαρᾶς, καθὼς διπλά μου ξέρω δυὸ ἀπ' τὰ πιὸ παράκαιρα ἀνοιξιάτικα λουλούδια, καὶ βλέπω μ' ἀγάπη ξέχωρη, κάθε τους βῆμα στὴν ὡριμότητα, στὸ θάνατο.

Στὸ θάνατο ; Μὰ γιατὶ τὸν θυμήθηκα τώρα ποὺ ὅλα εἶναι χαρούμενα, κι' ὅλο ζωὴ ἀνοίξαν τὰ μπουμπούκια ;

Καλύτερα ἂς ξεχάσω πὼς δὲν ἀργεῖ ὁ καιρὸς ποὺ τ' ἄνθια μου, τὰ δροσερὰ κλωνιά τους θὲ νὰ γεῖρουν σ' ἕνα ἄθελο ξεφύλισμα. Ἂς μένω μὲ τὴ σκέψη πὼς πάντα θἄχω μπρὸς τὴν πιὸ ζωντανή, γιομάτη δροσιὲς ζωγραφιά, νὰ μοῦ δείχνῃ τὶς χαρὲς στὴ ζωή.

Τζοκόντα

ΜΙΚΡΗ ΛΥΠΗ

Νάτος τώρα ὁ μικρὸς μπεμπούλης, τὸ χαριτωμένο αὐτὸ πλασματάκι, καθισμένος στὴν ἀκροθαλασσιὰ πολεμᾷ μὲ μικρὰ τετράγωνα χαρτονάκια κάτι νὰ κάνῃ.

— Τί θὰ κάνῃς, Μπέμπη μου ; τὸν ρωτᾷ χαμογελώντας ἡ μαμμά του.

—Ἕναν πύγο μεγάλο, πολὺ μεγάλο ποὺ θὰ κάνω νὰ ζηλέψουν ἡ Καιτούλα κι' ἡ Φιφκα. θὰ δῆς.

Καὶ δουλεύει, δουλεύει ἀκούραστα ὁ μικρὸς ὁ τόσο μικρούλης ἐργάτης, βάζοντας τὸ ἕνα ἐπάνω στ' ἄλλο τ' ἄσπρα χαρτονάκια καὶ γελᾷ ἱκανοποιημένος μὲ χαρά.

Ἔξαφνα ἕνα ἁπαλὸ φύσημα, ἕνα τάραγμα τοῦ νεροῦ τῆς θάλασσας . . ἰῖχ, τί ἀπογοήτευση! . . γκρεμίζει τὸν πύργο ποὺ τόσο κοπίασε νὰ τὸν χτίσῃ τὸ ξανθόμαλλο ἀγοράκι

— Πάει μαμμάκα . . . τί κρῖμα!

Πολεμᾷ καὶ δεύτερη καὶ τρίτη φορὰ ὁ ὑπομονητικὸς ἐργάτης, ἀλλὰ ἔρχεται πάλι τὸ κακὸ αὐτὸ ἀεράκι καὶ τὸν χαλᾷ.

Ἀπελπισμένο τότε τὸ βλέπεις νὰ σηκώνεται νὰ φεύγῃ, νὰ τἀ παρατᾷ ὅλα, νὰ χάνουνται ὅλες του οἱ ἐλπίδες ποὺ πρὶν φύλαγε μὲ τόση χαρά.

Χάλασε τοὺς πύργους σου, ἀθῶο παιδάκι, τὸ ἁπαλὸ ἀεράκι ποὺ μὲ τόση ὄρεξη τοὺς ἔχεις ἀρχίσει. Καὶ πάλι προσπαθεῖς, ἀλλ' ἀπελπισμένο πιὰ τὰ παρατᾷς. Ἀλλὰ πόσο μικρὸ εἶσαι ἀκόμη γιὰ νὰ σκεφθῇς ὅτι αὐτὸ τίποτε, καὶ τίποτε δὲν εἶναι μπροστὰ σ' ἄλλα ποὺ ἔχεις ν' ἀντικρύσῃς σὰν μεγαλώσῃς πιὸ μεγάλα πιὸ φοβερά. Γέλα τώρα καὶ μὴ στενοχωριέσαι, μὴ λυπᾶσαι γιὰ τοὺς πύργους ποὺ τόσο ἄπονα στοὺς γκρέμισε τ' ἁπαλὸ ἀεράκι, γιατὶ ποιός ξέρει τί πύργους πιὸ μεγάλους θὰ δῆς νὰ γκρεμίζονται σὰν μεγαλώσῃς, τί ἐλπίδες νὰ σβύνουνται σὰ διάβα τῆς ζωῆς σου. Γέλα τώρα καὶ μὴ λυπᾶσαι, γιὰ νὰ ἔχῃς τὴ δύναμη νὰ ξαναστήσῃς ἐκεῖνους πιὸ στερεά.

Ἀνέλπιστη Χαρὰ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στὸ σπίτι τοῦ Τοτοῦ δίνουν γεῦμα καὶ ἡ μητέρα του τοῦ ἔχει πεῖ νὰ μὴ ζητᾷ τίποτα, ἂν δὲν τὸν ρωτᾷ. Π. χ. : «Θέλεις, Τοτό, κι' ἄλλη σαλάτα ;» Καὶ τότε νὰ λέῃ ναὶ ἢ ὄχι.

Στὸ τέλος ἔρχεται καὶ τὸ γλυκό. Ἡ μητέρα του τοῦ βάζει ἕνα κομμάτι, ὁ Τοτὸς τὸ τρώει ἀμέσως καὶ περιμένει. Ἡ μητέρα του τίποτε. Ἐκεῖνος πιὰ δὲν μπορεῖ νὰ βαστάξῃ. Καὶ φωνάζει :

— Μαμμά, δέν θὰ μὲ ρωτήσῃς ἂν θέλω κι' ἄλλο γλυκό ;

Τρελλὴ Λόλα

* * *

Ἡ μαμμὰ στὸν Τάκη :

—Τάκη, παιδί μου, χαιρέτα τὴν κυρία.

— Μά . . . μὲ πονεῖ τὸ πόδι μου!

Γολιάθ

270ὸς ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Λύσεις Πνευματικῶν Ἀσκήσεων ἀπὸ τὰ φυλλάδια τῆς Γ' τριμηνίας τοῦ 1934 (Ἰουνίου, Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου).

Γίνονται τέσσαρες Διαγωνισμοὶ Λύσεων τὸ χρόνο μὲ πολλὰ βραβεῖα, ἕνας κάθε τριμηνία. Ὁ 270ὸς ποὺ προκηρύσσεται σήμερα, εἶναι τῆς Γ' τριμηνίας καὶ θὰ διαγωνιστοῦν σ' αὐτὸν ὅσοι θὰ λύσουν Πνευματικὲς Ἀσκήσεις ***ἀπὸ τὸ σημερινὸ φυλλάδιο ὡς τὸ τελευταῖο τοῦ Αὐγούστου 1934.***

Οἱ παλαιοὶ συνδρομηταὶ ξέρουν τοὺς ὅρους ποὺ μένουν οἱ ἴδιοι. Οἱ νέοι θὰ τοὺς μάθουν ἀπὸ τὸν ***Ὁδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ*** ποὺ, ἂν δὲν τὸν ἔχουν, πρέπει ἀφεύκτως νὰ τὸν ἀγοράσουν (τιμᾶται δρ. 5 καὶ ταχυδρομικῶς δρ. 5 καὶ 7) Γιατὶ στὸν Ὁδηγὸ θὰ βροῦν ὅλους τοὺς ὅρους τῆς συμμετοχῆς σὲ κάθε Διαγωνισμὸ καὶ γενικὰ σ' ὅλη τὴν κίνηση.

Ἔπειτα θἀγοράσουν ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου ***χαρτὶ τῶν λύσεων*** ἢ ***λυσόχαρτο***, ὅπου, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ, γράφονται οἱ λύσεις. (Σὲ ἄλλο χαρτὶ γραμμένες λύσεις δὲν εἶναι δεκτές.) Θὰ στείλουν τὸ ἀντίτιμο (δρ. 3,50 ἀπὸ τὸ Ἐσωτερικὸ καὶ δρ. 5 ἀπὸ τὸ Ἐξωτερικὸ) καὶ θἀγοράσουν μιὰ δεσμίδα μὲ 13 φύλλα ποὺ ἀρκοῦν γιὰ τὶς λύσεις μιᾶς τριμηνίας. Ὅσο γιὰ τὴν προθεσμία ποὺ θὰ τὶς στέλνουν, αὐτὴ σημειώνεται ἐπάνω ἀπὸ τὶς Πνευματικὲς Ἀσκήσεις κάθε φυλλαδίου. Οἱ λύσεις π.χ. τοῦ σημερινοῦ εἶναι δεκτὲς ὡς τὶς 2 Αὐγούστου. Ἔχουν λοιπὸν καιρό, ὅσοι θέλουν νὰ διαγωνισθοῦν, νὰ προμηθευθοῦν καὶ Ὁδηγὸ καὶ χαρτί.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 27 Μαΐου 1934

ΔΕΝ παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο : ζυγίζετέ τα! —Δὲν ἀπαντῶ σὲ ἀπορίες ποὺ τὶς λύνει ὁ Ὁδηγὸς τῶν Συνδρομητῶν : διαβάστε τον!

ΜΕ τὸ σημερινὸ φυλλάδιο ἀρχίζει ἡ Β' ἑξαμηνία κι' ἡ Γ' τριμηνία τοῦ 5ὸου διαπλασιακοῦ ἔτους 1933-34 (1 Δεκεμβρίου —30 Νοεμβρίου). Παρακαλῶ πολὺ τοὺς ἑξαμηνους ἢ τριμηνους συνδρομητές μου, ποὺ ἡ συνδρομή τους ἔληξε τὴν 31 Μαΐου νὰ τὴν ἀνανεώσουν ἐγκαίρως. Ἐφιστῶ ἐπίσης τὴν προσοχὴ ὅλων στὴν ἀνωτέρω προκήρυξη τοῦ νέου 270οῦ Διαγωνισμοῦ Λύσεων, ποὺ ἀρχίζει μὲ τὸ φυλλάδιο τοῦτο.

Ναί, ***Παπαρούνα***, εἶχες καιρὸ νὰ μοῦ γράψῃς, ἀλλὰ ἐκτὸς ποὺ εἶσαι δικαιολογημένη μὲ τὰ πολλὰ καὶ δύσκολα μαθήματα, μὲ ἀποζημιώνεις κιόλα μ' ἕνα μεγάλο καὶ ὡραῖο γράμμα ὅπου μοῦ ἐκθέτεις τί ἔκαμες καὶ πῶς πέρασες στὸ διάστημα αὐτό—ἀσχολίες σου, διασκεδάσεις σου, ἐκδρομές σου, ταξίδια σου, διαβάσματά σου κτλ. Σὲ βεβαιῶ, πολὺ εὐχαριστήθηκα κι' ἔτσι θἄθελα νὰ κάνουν ὅλοι οἱ φίλοι μου, ὅταν, γιὰ ἕνα ἢ ἄλλο λόγο, μὲ ἀφίνουν χωρὶς εἰδήσεις τους καιρό. . . Ναί, νὰ μοῦ γράψῃς συχνὰ τώρα τὶς διακοπές.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη, ***Μυρτίλλη***, νὰ βρίσκῃς τίποτα «πρωτότυπο» γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς. Γράψε μου τὰ κοινά, τὰ καθημερινά, τὰ συνηθισμένα. Ὅταν ὑπάρχῃ ἀμοιβαία ἀγάπη, τὸ κάθε τι γίνεται «πρωτότυπο» κι' ἐν-

διαφέρον. Ἔτσι κι' ἐγὼ θἄχω νὰ σοῦ ὁπαντῶ συχνά, ἴσως καὶ μὲ λίγα λόγια, καὶ σὺ θὰ νομίζῃς, ὅπως ὡραιότατα λές, πὼς θὰ εἶμαι πάντα κοντά σου, ἀπὸ πάνω σου, καὶ θὰ σ' ἐπιβλέπω. Καλὰ ἔκαμες ποὺ παρέτεινες τὸ διαγωνισμό σου, ἀλλὰ νὰ ξέρῃς ὅτι σ' αὐτοὺς τοὺς διαγωνισμοὺς εἶναι μεγάλη ἐπιτυχία νὰ λάβῃ κανεὶς δέκα ἀπαντήσεις.

Πολὺ ὡραία ἡ περιγραφή σου, ***Πρίγκηπέσσα***. Κι' ἐμεῖς ἐδῶ, ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες, εἴχαμε κάτι συννεφιασμένους, ὁμιχλώδεις οὐρανούς, ποὺ δὲν ἐμοιαζαν καθόλου ἀνοιξιάτικοι. Ἔβρεχε κιόλα κατὰ διαλείμματα κι' ἐπικρατοῦσε μιὰ κουφόβραση καθόλου εὐχάριστη. Ἀλλὰ τώρα ὁ καιρὸς διορθώθηκε. Τὴν ἡμέρα κάνει ζέστη περισσότερη ἴσως ἀπὸ τὴ συνηθισμένη αὐτὴ τὴν ἐποχὴ· οἱ νύχτες ὅμως εἶναι γλυκειές, δροσερές, καθαυτὸ ἀνοιξιάτικες. Πέρασε ἡ μελαγχολία ;

Πολὺ ἐγκαίρως ἔλαβα τὶς λύσεις, ***Βοεροπούλα***. Ναί, εἶχε γίνει πολὺ συμπαθητικὴ ἡ μικρὴ ἡρωΐδα αὐτοῦ τοῦ μυθιστορήματος («Ἡ Βοεροπούλα») στὰ παιδιὰ ποὺ τὸ διάβασαν τότε, ὅπως καὶ στὰ παιδιὰ ποὺ ἔχουν παλιούς μου τόμους, ὅπως ἐσύ, καὶ τὸ διάβασαν τώρα τελευταῖα. Κι' ἀλήθεια, πόσα εἶναι σ' ὅλο τὸν Ἑλληνισμό ! Ἐσὺ ἔχεις 8 τόμους μου, ἄλλοι ἔχουν 10, 20, 30, κι' εἶναι καὶ μερικοὶ ποὺ τοὺς ἔχουν ὅλους, τοὺς πιὸ παλιοὺς κληρονομιὰ ἀπὸ τοὺς πάππους καὶ τοὺς γονεῖς τους. . .

Πρόσθεσα, ***Λεβάντα***, στὴ Συλλογή σου τὸ διορθωμένο Κρυπτογραφικό. Ἔχω λάβει περίπου 80 Συλλογές, Δημοσιεύω σὲ κάθε φυλλάδιο 10 περίπου Ἀσκήσεις, μιὰ ἀπὸ κάθε Συλλογὴ μὲ τὴ σειρά της. Ὥστε γιὰ νὰ γυρίσῃ ἡ σειρὰ μιᾶς Συλλογῆς πρέπει νὰ περάσουν 8 φυλλάδια ἤτοι δυὸ μῆνες. Μὲ ἄλλους λόγους, κάθε δυὸ μῆνες θἄχῃς τὴν εὐχαρίστησῃ νὰ βλέπῃς δημοσιευμένη μιὰ Ἄσκησή σου. Μόνο στὸ τέλος, ὅταν θὰ ἔχουν ἀξαντληθῇ οἱ δημοσιεύσιμες Ἀσκήσεις πολλῶν Συλλογῶν, ἡ σειρὰ ἐκείνων ποὺ θὰ ἔχουν ἀκόμη, θὰ ἔρχεται πιὸ γρήγορα. Μετὰ τὴ δημοσίευσῃ πάλι τῶν Ἀποτελεσμάτων, θὰ προτιμῶνται οἱ βραβευμένες Συλλογές. Ἔτσι γίνεται πάντα. Ὡραῖα αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὴν «Ἀφιέρωση» τῆς Μαρκέτου. Δὲν τἄξερα πὼς κι' ἡ ἀδελφή της, ἡ Μαρία, ἔχει ἀφιερώσει μιὰ «Φυσική» της στὸν ἴδιον ἀδελφό. Ἀλήθεια, εἶναι κάτι σπάνιο καὶ συγκινητικό.

Πραγματικῶς, ***Ἀμάραντε***, τὸ ποίημα αὐτὸ τῆς ***Μικρομέγαλης*** («Μελαγχολία») ἔχει πολὺ ἐλεύθερο τὸ μέτρο. Ὁ πρῶτος στίχος π. χ. «βασίλεψεν ὁ ἥλιος τῆς χαρᾶς μου» εἶναι ὁλωζδιόλου ἄλλο πρᾶγμα ἀπὸ τὸν δεύτερο «θαμπόφωτο νύχτας πολεκῆς». Γιὰ νὰ ταίριαζῃς, ἔπρεπε νὰ λέῃ : «θαμπόφωτο ***μιᾶς*** νύχτας πολεκῆς». Καὶ γενικὰ ἄλλοι στίχοι εἶναι ἰαμβικοί, ἄλλοι τροχαϊκοί κτλ. Ἄλλοτε αὐτὸ δὲν ἐπιτρεπόταν μὲ κανένα τρόπο. Πρῶτος ὁ Παλαμᾶς τόλμησε νὰ συνδυάσῃ ἰαμβους καὶ ἀναπαιστους, ἀλλὰ κι' αὐτὸς στὴν ἀρχὴ πολὺ κανονικά, σὲ τετράστιχα ὅπου πάντα ὁ πρῶτος στίχος ἦταν ἴαμβος μὲ τὸν τρίτο κι' ὁ δεύτερος μὲ τὸν τέταρτο :

Δυὸ ματάκια γλυκόσκασψαν
Σ' ἕνα κάποιο τραγούδι
Τὰ ματάκια σὰ χάϊδεμα,
Τὸ τραγούδι σὰ χνοῦδι,

Σήμερα ὅμως ἐπιτρέπεται κάθε ἐλευθερία, φτάνει τὸ ποίημα νὰ εἶναι ποίημα καὶ τὸ ἀνώμαλο μέτρο νἄχῃ κάποια ἐσωτερική, βαθύτερη ὁμαλότητα. Ὅπως συμβαίνει μὲ τὸ ποίημα τῆς ***Μικρομέγαλης*** ποὺ ὅταν τὸ παίρνῃ κανεὶς ***ὅλο μαζί***, δὲν σκοντάφτει πουθενά. Δὲν συμβαίνει ὅμως καὶ σ' ἄλλα ποιήματα, ποὺ βλέπεις νἀπορρίπτω συχνὰ γι' ἀνωμαλία καὶ ἀνατασσία μέτρου. Αὐτά, ἐνῶ θέλουν νὰ εἶναι κανονικά, ἔχουν, ἁπλούστατα, μετρικὰ λάθη. — Ὁ σύνδεσμος δὲ βεβαιότατα δὲν ὑπάρχει στὴ ***δημοτική***. Ἀπὸ τὴν καθαρεύουσα ὅμως ἔχει μπεῖ στὴν ***ὁμιλουμένη***, κι' εἶναι περιστάσεις ποὺ χρωματίζει τόσο τὴ φράση, ὥστε καὶ γράφοντας δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν ἀποφύγῃ.

"Ὀλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις, ***Δῶρα τοῦ Ἀρίωνος***, μὲ χαροποίησαν : καὶ ποὺ σ' ἀρέσει τόσο ἡ ὕλη μου, καὶ ποὺ δὲν ἀπογοητεύθηκες ἀπὸ τὴν ἀπόρριψῃ τοῦ κομματιοῦ σου, καὶ ποὺ τὸ καλοκαίρι θὰ λάβῃς πιὸ ἐνεργὸ μέρος στὴν κίνησῃ. Ἀλλὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα οἱ λαμπροὶ βαθμοὶ σου καὶ τὸ 10 στὰ Μαθηματικὰ ποὺ κατάντησε τόσο σπάνιο. Εὖγε! Ἡ ***Μ.*** καὶ ἡ ***Ρ.*** εἶναι μεγαλύτερες ἀπὸ σένα καὶ δὲν μένουν στὰς Ἀθήνας, οὔτε στὴν ἴδια πόλη κι' οἱ δυό. Τὸ ***ἔσβησα, σβήσω***, οἱ νεώτεροι τὸ γράφουν ἔτσι, μὲ ἥτα· ἀλλὰ ἐμεῖς τὸ συνηθίσαμε μὲ ὕψιλον, κι' ἐπειδὴ ἡ ὀρθογραφία εἶναι συνθήκη—γιατὶ τρέχει γύρεσε νὰ βρίσκῃς σ' ὅλα τὸ σωστὸ— ἐγὼ νομίζω πὼς τὸ πιὸ σωστὸ εἶναι πάντα τὸ συνηθισμένο.

Μάντεψες ὀρθά, ***Μῦρον τῆς Ἀνδρου***· ἡ Σταυρούλα Μαρκέτου, ἡ παλιά μου συνεργάτρια, ποὺ ἄρχισε ἀπ' τὴ Σελίδα Συνεργασίας μὲ τόσο πρωτότυπα κομματάκια, σήμερα δὲν εὐκαιρεῖ νὰ γράψῃ γιὰ παιδιά, γιατὶ τὴν ἀπορροφοῦν τελείως οἱ ἄλλες ἀσχολίες της. Εἶναι, βλέπεις, καθηγήτρια κι' ἀκόμα καλλιεργεῖ συστηματικὰ τὶς ἀγαπημένες της ἐπιστῆμες, Ψυχολογία καὶ Παιδαγωγική. Ἀλλὰ ποιός ξέρει! ἀργότερα, μπορεῖ νὰ τῆς ἔρθῃ πάλι ἡ ὄρεξη ἤ, νὰ πῶ καλύτερα, νὰ αἰσθανθῇ πάλι τὴν ἀνάγκη νὰ γράψῃ. Ἔτσι εἶναι ἡ λογοτεχνία, κι' ἡ παιδική καὶ κάθε ἄλλη. Οἱ περιστάσεις κάνουν κανένα νὰ τὴν ἀφήσῃ, κι' οἱ περιστάσεις πάλι τὸν κάνουν νὰ τὴν ξαναπιάσῃ. Γι' αὐτὸ δὲν ἀπορῶ καὶ μ' ἐκείνους ποὺ, ἀφοῦ ἔγιναν συνεργάτες μου, μοῦ ἔστειλαν λίγα πράγματα στὴν ἀρχὴ κι' ἔπειτα ἔπαψαν. Μπορεῖ νὰ μὴν ἔχουν τὶς ἀσχολίες τῆς Μαρκέτου, ἀλλὰ τί φταίνε ἂν τοὺς ἄφησε ἡ ὄρεξη ἢ ἡ ἔμπνευση εἴτε γενικά, εἴτε γι' αὐτὸ μόνο τὸ εἶδος ; Κι' αὐτὸ πάλι μπορεῖ νἄναι προσωρινό, ὅπως μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ παντοτινό. Παρφθάνοντας μιὰ λαΐκὴ παροιμία μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ : «Σὲ ὅλα ὑπάρχει νόμος—σὲ τοῦτο ὄχι ὅμως».

Ἡ ***Βασίλισσα τοῦ Πόνου***, ποὺ εἶχε νὰ μοῦ γράψῃ τόσον καιρό, μοῦ ἀναγγέλλει σήμερα δυὸ περιστατικά της, τὸ πιὸ θλιβερὸ καὶ τὸ πιὸ χαρμόσυνο : Τὸ θάνατο πρῶτα τῆς λατρευτῆς της μητέρας, κι' ὕστερα τὸ γάμο της. Μόλις εἶχε συνέλθει ἀπὸ τὸ μεγάλο πλῆγμα, ἐγνώρισε ἕνα νέο ποὺ τὸν ἔβλεπε πρώτη φορὰ στὴ ζωή της, καὶ μέσα σ' ἕνα μῆνα, τὸν ἀρραβωνιάσθηκε καὶ τόν παντρεύθηκε. «Ρεκὸρ συντομίας» λέει. Ἀλλὰ μ' ὅλο της τὸ γάμο, δὲν θὰ πάψῃ νὰ μοῦ γράψῃ ταχυκὰ ὅπως πρῶτα, ἀνανέωσε μάλιστα καὶ τὸ ψευδώνυμό της. Γι' αὐτὸ δὲν ἀναφέρω ἐδῶ τὸνομά της, ὅπως συνηθίζω στὶς ἀναγγελίες γάμων. Τῆς στέλνω ὅμως τὰ πιὸ ἐγκάρδια συγχαρητήρια καὶ τὶς μητρικές μου εὐχὲς γιὰ τὴν τέλεια κι' ἀβιατάραχτη εὐτυχία τῆς ζωῆς της ὅλης !

Τὸ ***Χλωμὸ Δειλινὸ*** τρελλαίνεται γιὰ διάβασμα. Κι' ἀκοῦστε τί μοῦ γράφει : «Ἀπὸ 3 ½ χρονῶν ποὺ ἄρχισα νὰ διαβάζω, διάβαζα ἐλάχιστα βέβαια καταλαβαίνοντας, ὅ,τι ἔπεφτε στὰ χέρια μου. Μεγαλύτερη ἀπὸ μένα μανία γιὰ διάβασμα, δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ ἄνθρωπος στὸν κόσμο. Περιφρονῶ ὅλες τὶς διασκεδάσεις μπροστὰ στὸ διάβασμα καὶ θἄμουν εὐχαριστημένη νὰ μένω γιὰ ὅλη μου τὴ ζωή, τρώγοντας ἕνα κομμάτι ξερὸ ψωμί, μέσα σὲ μιὰ κάμαρα γεμάτη βιβλία». Πῶς σᾶς φαίνεται ; Λιγάκι ὑπερβολικὸ βέβαια, πάντα ὅμως τὸ ***Χλωμὸ Δειλινὸ*** μοῦ φαίνεται πιὸ κερδισμένο ἀπ' αὐτὴ τὴ μανία παρ' ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἄλλη ποὺ μποροῦσε νἄχῃ. Ὑπάρχει πιὸ εὐχάριστο καὶ πιὸ ὠφέλιμο πρᾶγμα ἀπὸ τὰ βιβλία ; Φτάνει νὰ μὴν εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ βλάπτουν, ὄχι μόνο παιδιά - γιατὶ ἡ φίλη μου τώρα διαβάζει ἀπ' ὅλα—ἀλλὰ καὶ μεγάλους.

> ***Παρακαλῶ πολὺ ὅσους χρωστοῦν τὴ συνδρομή τους νὰ τὴ στείλουν τὸ γρηγορώτερο. Ἂς ἔχουν ὑπ' ὄψει τους, ὅτι οἱ συνδρομὲς αὐτὲς εἶναι ὁ μόνος μου πόρος· ἡ καθυστέρησῃ ἐπομένως δυσκολεύει πολὺ τὸ ἔργο μου ποὺ ἀπαιτεῖ ὄχι μόνο μεγάλους κόπους, ἀλλὰ καὶ μεγάλα ἔξοδα.***

Ἀξιοθάυμαστα μεγάλη εἶναι ἡ ἀγάπη τῆς Ἑλλάδος τῶν ἀπόδημων Ἑλλήνων. Ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ μοῦ γράφει ἡ Ἀθανασία Ἀθανασιάδου : «Ἀγαπῶ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν ἡλικία τῶν ἑπτὰ χρόνων. Ἀγαπῶ τὴν ἱστορία τῆς, τὴ γλῶσσα τῆς, τὴ φύσι τῆς, τὴ θάλασσα τῆς, τὴ θρησκεία τῆς, τὴ μουσικὴ τῆς, τὴ ζωή τῆς, τὴ φιλοσοφία τῆς, τὴ ἀρετὴ τῆς, τὴ φιλοπατρία τῆς, τὴ φιλοξενία τῆς, τὴ φιλοστοργία τῆς, τὴ φιλοπονία τῆς, τὴ φιλοσοφία τῆς, τὴ φιλοκαλ

Ἡ *Γαλιάνδρα*—χαίρω πολὺ ποὺ ἔγινε καλά—μοῦ γράφει πῶς ἀπό τά μυθιστορήματα τῆς ἀρέσει περισσότερο ὁ «Κληρονόμος τοῦ Ρobinσών». Πολλοί μοῦ γράφουν τό ἴδιο. Ἄλλοι ὅμως προτιμοῦν τόν «Ἄσπρο Λύκο». Αὐτό τί σημαίνει; Ὅτι καί τά δυό εἶναι ὡραῖα μυθιστορήματα.—Ἡ ἴδια μὲ ρωτᾷ πῶς νά ὁδηγήσῃ ἕνα κορίτσι ποὺ θέλει νά γραφτῇ. Ἁπλούστατα θά πάρῃ τή συνδρομή καί θά μοῦ τή στείλῃ μὲ τόνομα καί τή διεύθυνση τοῦ κοριτσιοῦ γιά νά τό ἐγγράφω. Χαιρετίσματα στήν *Ἀλκυονίδα*.

Κοκκινοσκουφίτσα, Κρινάκι, Μέρτζιο καί ***Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ***, καί σέ σᾶς σήμερα ἔπρεπε νάπαντήσω, ἀλλά δέν ἔχω πιά τόπο καί φύλαξα τά γράμματά σας γιά τό ἐρχόμενο.

Ὁ ἀγαπητός μου φίλος καί παλιός συνεργάτης κ. ***Τέλλος Ἄγρας***, ἕνας ἀπό τούς καλύτερους νέους ποιητές, ἔβγαλε τήν πρώτη του λυρική συλλογή, ἕνα κομψότατο βιβλίο ἀπό 168 σελίδες (ἔκδοση Π. Δημητράκου, δρ. 25) μὲ τόν τίτλο **«Τά Βουκολικά καί τά Ἐγκώμια»**. Πολλά ἀπό τά ποιήματα αὐτῆς τῆς συλλογῆς ἔχουν πρωτοδημοσιευθῆ σέ μένα. Περισσότερα δέν σᾶς λέω. Γιά τό βιβλίο καί γιά τόν ποιητή θά σᾶς γράψῃ μεθαύριο ὁ κ. Φαίδων.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τούς φίλους της: ***Κερκυραϊκό Ζιζάνιο*** (ἄς ἐλπίσουμε λοιπόν πῶς ἡ γυμναστική σας ἐπίδειξη θά πάῃ καλύτερα ἀπό τή σχολική σας γιορτή, ποὺ δέν βρήκατε μέρος νά τήν κάμετε ὅπως ἔπρεπε· ναί, πολύ «σπουδαία φάρσα» αὐτή μὲ τούς ἀρραβῶνες τῆς ***Μ. Ὀνειροπούλου***, ἀλλά γι' αὐτό ἀκριβῶς ἐμένα δέν μοῦ ἄρεσε·) ***Ἐθνικιστήν*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔστειλα· ναί, αὐτό τό σύστημα θά ἦταν δικαιότερο, ὅπως γίνεται καί στόν Διαγωνισμό τῶν Λύσεων· ἀλλά τό κακό εἶναι πού δέν λαβαίνουν ἀρκετοί μέρος σέ κανέν· ἀπό τά Δημοψηφίσματα· γι' αὐτό τά κατήργησα·) ***Αἰώνιον Θρύλον*** (περαστικά· βέβαια δέν ἦταν καθόλου εὐχάριστο νάρρωστήσῃς μέσ' στίς ἐξετάσεις· ἀλλά τί νά γίνῃ; τήν ὑγεία σου θά κοιτάξῃς καί, ἐν ἀνάγκῃ, ἐξετάρεις δίνεις καί τό Σεπτέμβρη· ὁ ***Τρ.*** εἶναι ἀκόμα συνδρομητής κι' ἔχει τήν ἴδια διεύθυνση·) ***Πρίγκιπα τῆς Ἑλλάδος*** (δέν γράφεις ἄν αὐτό τό ποίημα τό στέλνῃς γιά τή Σελίδα Συνεργασίας· ὁπωσδήποτε εἶναι ἄτεχνο· ἄλλα κι' ἀλλοιώτικα θἄπρεπε νά πῇ κανείς στόν Κόραν·) ***Μιμόζαν*** (χαίρω πολύ ποὺ ἔγινες προσοχή· ἐλπίζω νά μήν ἀργήσῃς νά μοῦ ξαναγράψῃς, ἄν καί δέν πληησιάζει καμμιά μεγάλη γιορτή· ἀ, ναί, τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καί Παύλου· μά θἄρχῃς Παυλίνες καί Πετρούλες γιά νά εὐχηθῇς;) ***Παγωμένο Καλοκαίρι*** (ἔστειλα· νομίζω πῶς εἶναι καλύτερο γιά τούς μαθητάς ὅπως γίνονται τώρα·) ***Ρεζεντά*** (καί γιατί δέν τό περίμενες; ὅλα πρέπει κανείς νά τά περιμένῃ, προπάντων τά καλά· νά μή σκίζῃς τά γράμματα ποὺ μοῦ γράφεις ἄλλα νά μοῦ τά στέλνῃς· ἡ ἐνόχλησή ποὺ νομίζεις εἶναι γιά μένα μιά μεγάλη εὐχαρίστηση·) ***Ταξιδιώτην*** (ἔχεις πολύ δίκιο γι' αὐτούς ποὺ ζητοῦν ἀλληλογραφία χωρίς νά δίνουν καί διεύθυνση: πῶς νά τούς γράψῃ κανείς; γιά τό κομμάτι σου δέν θυμοῦμαι· ἀλλά μήν ἀνυπομονῇς· ἄν τό ἔστειλες πρό ἑνός μηνός, εἶναι ἀκόμα νωρίς·) ***Γαλανήν Περαΐδαν*** (μὲ γειά τό καινούργιο σχολεῖο· ἔστειλα τρεῖς δεσμίδες λυσόχαρτο· μήν ἀργήσῃς νά μοῦ ξαναγράψῃς· ***Βλάσην Πήλιον*** (γιά τόν Κρυστάλλη δέν ξέρω πότε ἀκριβῶς γεννήθηκε· ἐπειδή ὅμως τόν ἐγνώρισα καί τόν θυμοῦμαι, ἀπό τίς δυό χρονολογίες ποὺ ἀναφέρεις, πιό πιθανή μοῦ φαίνεται ἡ πρώτη, 1873·) ***Ἴσιδα, Κεφαλλωνιτοπούλαν*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετά τήν ***25 Μαΐου*** θἀπαντήσω στό ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΡΧΗ τοῦ νέου 270ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταί μέχρι 2 Αὐγούστου.

306. Δεξίγριφος

Τιμᾶ, δοξάζει τούς στρατούς,
Μά κι' ὁποιον ἀγωνίζεται·
Σύνδεσμο τώρα ἀπ' τούς κοινούς
Στήν ἄκρη τοῦ καθίζετε,
Καί στρατηγόν ἀπ' τούς γνωστούς
Ἀρχαίους ἀντικρύζετε.

Δημήτριος Αὐγερινός

307. Διπλοῦς Συλλαβόγριφος

Δύο σύμφωνα ἄν ἑνώσῃς,
Τιμωρία θά φανερώσῃς·
Κι' ἄν τό δεύτερο τἀλλάξῃς,
Στή Μαγειρική νά ψάξῃς.

Μορφωμένη Νοικοκυρούλα

308. Στοιχειόγριφος

Εἶναι λαμπρός, πολύτιμος,
Τούς κλέφτες πῶς φοβᾶται!
Μά μόνο δυό στοιχεῖα του
Στό τέλος ἄν τοῦ φᾶτε,
Κάποιος—ἐδῶ σᾶς θέλω! — θά φανῇ,
Ποὺ πέθανε χωρίς νά γεννηθῇ.

Πριγκίπισσα τῶν Δολλαρίων

309. Μεταγραμματισμός

Βγάζω νῦ καί βάζω ρῶ,
Τόνο ἀλλάζω κι' ἀπορῶ,
Πῶς ἀπ' ἄκλιτο μικρό,
Ἐποχή γλυκειά θωρῶ.

Χρήστος Δ. Λαλιώτης

310. Δικτυωτόν

* * * * * * * =Χώρα τῆς Γαλλίας
* * * *
* * * * * * * =Χώρα τῆς Ρωσσίας
* * * *
* * * * * * * =Τόπος σκοτεινός
* * * *
* * * * * * * =Τό δημῶδες, ἱστορικόν ὄνομα ποταμοῦ τῆς Ἑλλάδος. — Καί καθέτως τά ἴδια.

Βλάσης Πήλιος

311-313. Ἀπροσδόκητα

1.—Τί ὁμοιάζει περισσότερο μὲ μισό αὐγό;

2.—Εἶναι δύο ἀδελφοί, ὁ ἕνας εἶναι θεῖος μου, ὁ ἄλλος ὄχι. Πῶς γίνεται;

3.—Ποῖος ὁμιλεῖ ὅλες τίς γλῶσσες τοῦ κόσμου χωρίς νά ξέρῃ καμμιά;

Ἐσμεράλδα

314. Μαγική Εἰκών ἄνευ Εἰκόνος

— . . . . . Δέν ἄκουσες;

—Ἄκουσα καλά, Μαρία μου, ἀλλά δέν ἔχω νά σοῦ δώσω.

— Καί τώρα πῶς νά γράψω;

Τί εἶχε ζητήσει ἡ Μαρία;

Νοικοκυρούλα

315. Διπλῆ Ἀκροστιχίς

Τά μέν ἀρχικά τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ὅρος τῆς Ἑλλάδος, τά δέ τρίτα γράμματα ὁμηρικόν βασιλέα:

1, Ὁμηρική βασίλισσα· 2, Ἀρχαία πόλις τῆς Σικελίας· 3, Κένταυρος· 4, Πέρσης στρατηγός· 5, Προμήνυμα καλόν ἤ κακόν· 6, Ἀρχαία πόλις.

Σεληνιάτικος Ὁρίζων

316. Ἐλλιποσύμφωνον

σοια - ειρου - αι - πια - υοις
(Κοινή παροιμία) Ἀδελαΐς

317. Γρῖφος

ουτ ανναν αν
ουτ ουτ αν αν
Οἱ πέρας π' ἦν αν αν
ουτ ουτ αν αν
ουτ ανναν αν

Ντενῆς

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλ. 12

122. Κλεοπάτρα (κλαίω, Πάτρα). — 123. Μαρίδα-Μαρία.—124. Ἱέραξ ἱερά. —125. Ἡ Ρόδος, τό ρόδον.—126.

ΣΥΣ
ΣΩΟΣ
ΣΥΡΟΣ
ΣΚΑΦΟΣ
ΣΟΛΩΜΟΣ
ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΣΑΡΩΝΙΚΟΣ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ
ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΗΣ

127. ***Ἐργάζεσθαι ἴσον προσεύχεσθαι.*** (Ἡ ἀνάγνωσις κατά στῆλας ἐκ τῶν κάτω καί τῶν ἄνω ἐναλλάξ). — 128. ΘΑΔΗΣ, ΘΕΡΟΣ (Θύμος, Ἀέλλω, Λέρος, Ἥλιος, Σίτος). — 129. Δυοῖν κακοῖν προκειμένοιν τό μή χεῖρον βέλτιστον, — 130. ***Ἀπορῶ καί ἐξίσταμαι*** (ἀπ' ο ρῶ, καί, ἐξ εἰς τά, μέ).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διά 1 ἕως 10 τό πολύ λέξεις μὲ ἁπλά στοιχεῖα δρ. 6, τό ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις· μὲ παχέα δέ στοιχεῖα δρ. 1 καί μὲ κεφαλαῖα δρ. 1,50. Ὁ χωρισμός στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταί πληρώνουν τά διπλᾶ. Ἡ προπληρωμή εἶναι ἀναγκαία.

[ΛΔ'—320]

Ἀδέλφια μας προκηρύσσουμε δίμηνο τρίδραχμο διαγωνισμό Τοπείων, περιμένοντας ἀπ' ὅλους-ες. Δ/ση: Κ. Λαλιώτου. Ἐφορεία, Κέρκυρα.

Πριγκίπισσα τῶν Δολλαρίων
Ταξιδιώτης

[ΛΔ'—321]

Ἀγαπητή ***Ἀγράμπελη***, θερμά συγχαρητήρια γιά τίς ὑπερεπιτυχεῖς διπλωματικές ἐξετάσεις σου στή Γαλλική Ἀκαδημία. ***Λάκρυ Ψυχῆς, Πειραιωτάκι***

[ΛΔ'—322]

Ἀγνή Καρδιά, σ' εὐχαριστοῦμε· ἐλάβαμε. ΓΡΙΦΟΣ - ΣΦΙΓΞ

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879 — 1893) ἀπό τούς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καί 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. ***25***, ταχυδρομικῶς δέ ἀποστελλόμενος δρχ. ***28,50*** διά τό Ἐσωτερικόν καί δρχ. ***40*** διά τό Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1933), ἀπό τούς ἐκδοθέντας 40 τόμους ὑπάρχουν οἱ 39 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντληθῆ). Ἐκ τούτων, οἱ μέν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 416) ἄραφος δρ. ***80*** καί ραμμένος δρ. ***85***. Οἱ δέ ***Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931, 1932 καί 1933*** τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 624) ἄραφος δρ. ***110*** καί ραμμένος δρ. ***115***.

Ταχυδρομικά τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τάς ἄνω τιμάς: Διά τό Ἐσωτερικόν δρχ. ***5*** ὁ ἄραφος καί δρχ. ***15*** ὁ ραμμένος, διά δέ τό Ἐξωτερικόν δρχ. ***35*** εἴτε ἄραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις ΣΚΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι